Ազգ
Azg

12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2005 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 183 (3349)

Ադրբեջանում փնտրում են թաղված ռադիոակտիվ գեներատորներ

ԲԱՔՈՒ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Դեռեւս խորհրդային տարիներից մնացած ռադիոակտիվ նյութեր հայտնաբերելու նպատակով այս օրերին Ադրբեջանում է գտնվում Միջուկային էներգիայի միջազգային գործակալության (ՄԱԳԱՏԷ) եւ ԱՄՆ-ի էներգետիկայի նախարարության փորձագետների խումբը: Բաքվի «Էխո» թերթին Ադրբեջանի ռադիացիոն խնդիրների ինստիտուտի տնօրեն Ադիլ Ղարիբովը հայտնել է, որ 7 հոգուց բաղկացած խումբը փորձելու է հայտնաբերել Ադրբեջանում թաղված ռադիոակտիվ գեներատորներ: «Բացառված չէ, որ նման գեներատորներ հայտնաբերվեն արդյունաբերական շրջաններում, որտեղ նախկինում տեղակայված էին խորհրդային բանակի հրթիռային զորքերը: Ինքնին ռադիացիայի այդ աղբյուրները վտանգավոր չեն, քանի որ գտնվում են հողի տակ, սակայն ահաբեկիչների ձեռքն ընկնելով՝ կարող են օգտագործվել «կեղտոտ ռումբերի» ստեղծման համար», նշել է Ղարիբովը: Նա տեղեկացրել է, որ անցյալ տարի ռադիոիզոտոպային մի գեներատոր էր հայտնաբերվել Վրաստանում, ինչը առաջացրել էր միջազգային կազմակերպությունների լուրջ մտահոգությունը:

«Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակը պետք է որոշվի հանրաքվեով»

Ստեփանակերտում Ճգնաժամային խմբի երկրորդ զեկույցը եւս որակում են «միակողմանի, ադրբեջանամետ»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Միջազգային ճգնաժամերի խումբը (ՄՃԽ) (International Crisis Group) երեկ հրապարակել է ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման զեկույցներից երկրորդը՝ «Լեռնային Ղարաբաղ. խաղաղության ծրագիր» (Nagorno-Karabakh: A Plan for Peace): «Երկու կողմերը, թվում է, խաղաղության պայմանագրի առանցքային սկզբունքների հարցում մոտ են համաձայնությանը: Այժմ կարեւոր է, որ նրանց կառավարություններն իրենց ժողովուրդներին սկսեին նախապատրաստել փոխզիջումների», ասել է խմբի կովկասյան նախագծի տնօրեն Սաբինա Ֆրայզերը տարածած մամլո հաղորդագրությունում:

«Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակը պետք է որոշվի միջազգայնորեն ընդունելի հանրաքվեի միջոցով, որին կմասնակցեին Ղարաբաղի բոլոր հայերը եւ ադրբեջանցիները», ասվում է զեկույցում: ՄՃԽ-ն ընդգծում է, որ հանրաքվեն կարող է անցկացվել միայն այն բանից հետո, երբ ԼՂ կվերադառնան նախկինում այնտեղ բնակվող ադրբեջանցիները, ինչպես նաեւ «միջազգային համաժողովը որոշի, որ ԼՂ-ն համապատասխանում է պետականության ունենալու նախապայմաններին»: Իսկ մինչ հանրաքվեի անցկացումը հակամարտության կողմերին առաջարկվում է կյանքի կոչել հետեւյալ առանցքային տարրերը. ղարաբաղյան ուժերը դուրս են բերվում ԼՂ հարակից տարածքներից (սկզբնական փուլում՝ Աղդամից, Ֆիզուլուց, Ջեբրայիլից, Զանգելանից եւ Ղուբաթլուից, հետագայում նաեւ Քելբաջարից եւ Լաչինից, ակնկալվում է, որ ԼՂ-ի եւ ՀՀ-ի կապը պետք է ապահովվի Լաչինի միջանցքով), Ադրբեջանը հրաժարվում է ԼՂ-ի դեմ ուժի գործադրումից, խաղաղության պահպանման նպատակով տեղակայվում են միջազգային ուժեր (նախկին Քելբաջարից եւ Լաչինից ղարաբաղյան ուժերի դուրսբերումը), մշտական բնակավայրեր են վերադառնում տեղահանված անձինք, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ վերականգնվում են առեւտուրն ու հաղորդակցությունը:

Տես էջ 2

ԽԱՂԱՂԱՊԱՀՆԵՐԻ ՀԵՏ

Սերժ Սարգսյան. «Մենք չենք կարող անտարբեր լինել Իրաքի եւ Կոսովոյի հանդեպ»

Հայաստանի պաշտպանության նախարարը երեկ ասել է, որ «մենք, ամենայն հավանականությամբ, կդիմենք խորհրդարանին՝ մեր խաղաղապահների Իրաքում գտնվելու ժամկետը երկարաձգելու առաջարկությամբ»: Ըստ «Մեդիամաքսի», Սերժ Սարգսյանը նշել է այս մասին ելույթ ունենալով միջազգային խաղաղապահ գործողությանը մասնակցած հայ զինծառայողների պարգեւատրման արարողության ժամանակ: «Իրաքում դուք պատվով ներկայացրիք Հայաստանի ԶՈՒ-ն՝ դրանով իսկ նպաստելով մեր հայրենիքի հեղինակության բարձրացմանը: Զգտելով ինտեգրվել եվրոպական ընտանիքին, Հայաստանը չի կարող մի կողմ քաշվել այդ ընտանիքի առաջ ծառացած խնդիրներից, մենք չենք կարող լինել անտարբեր եւ այդ պատճառով մասնակցում ենք խաղաղապահ առաքելություններին Կոսովոյում եւ Իրաքում»:

Սարգսյանը հայտարարել է, որ Մ. Նահանգներ կատարելիք առաջիկա այցին քննարկելու է հայ-ամերիկյան ռազմական համագործակցության խորացման հարցեր: Պաշտպանության նախարարը բացառել է ամերիկացի գործընկերների հետ Հայաստանի ներքաղաքական հարցերի քննարկման հնարավորությունը. «Ես սովոր չեմ մեր պետության ներքին հարցերը քննարկել արտասահմանում»:

Անդրադառնալով Բաքվից պարբերաբար հնչող ռազմատենչ հայտարարություններին, Սարգսյանը կարծիք է հայտնել, որ «Ադրբեջանի որոշ ղեկավարներ հարբած են նավթադոլարներից»: «Այսօրվա իրավիճակը կարելի է համեմատել 90-ականների սկզբի իրավիճակի՝ հետ, երբ Ադրբեջանի ղեկավարները ցանկություն էին հայտնում կարճ ժամանակում ռազմական ճանապարհով լուծել ԼՂ խնդիրը, գրավել ԼՂ-ն, Հայաստանը կամ նրա մի մասը: Ռազմական գործողությունները ցույց տվեցին, որ դրանք ոչ թե ցանկություններ էին, այլ ընդամենը առասպել եւ ցնորք, որոնք հօդս ցնդեցին մարտի դաշտում: Այսօր, երբ ռազմական գործողությունների դադարից անցել է 11 տարի, նրանք նորից սկսում են իրենց հին երգը», ասել է Սարգսյանը:

Թռչնագրիպի վարակ են նաեւ հավի բմբուլը, փետուրը, «ճամփորդական եփած ձվերը»

Իսկ մենք վարակից կպաշտպանվենք ներկայումս դեռ մշակվող ծրագրով

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Թռչնագրիպից եվրոպացիների անհանգստությունը մեզ պատեց այն պահին, երբ հայտնի դարձավ, որ Թուրքիայում գրանցվել են թռչնագրիպի առաջին դեպքերը: Ինչպես երեկ «Ազգը» գրել էր, Բալիքեսիրի նահանգում ոչնչացվել է ավելի քան 2 հազար հնդկահավ, ենթադրվում է, որ վարակը բերել են չացվել է ավելի քան 114 հազար 268 թռչուն: Ռուսաստանում արձանագրվել է 12 մլն ռուբլու վնաս:

Թռչնագրիպի վարակի ներխուժման վախը մի շարք պետությունների ստիպել է դիմել ծայրահեղ զգուշավոր քայլերի եւ արգելք դնել ներկրվող մսամթերքի վրա: Մոլդովան եւ Ուկրաինան արդեն իսկ արգելել են թռչնամսի ներկ-

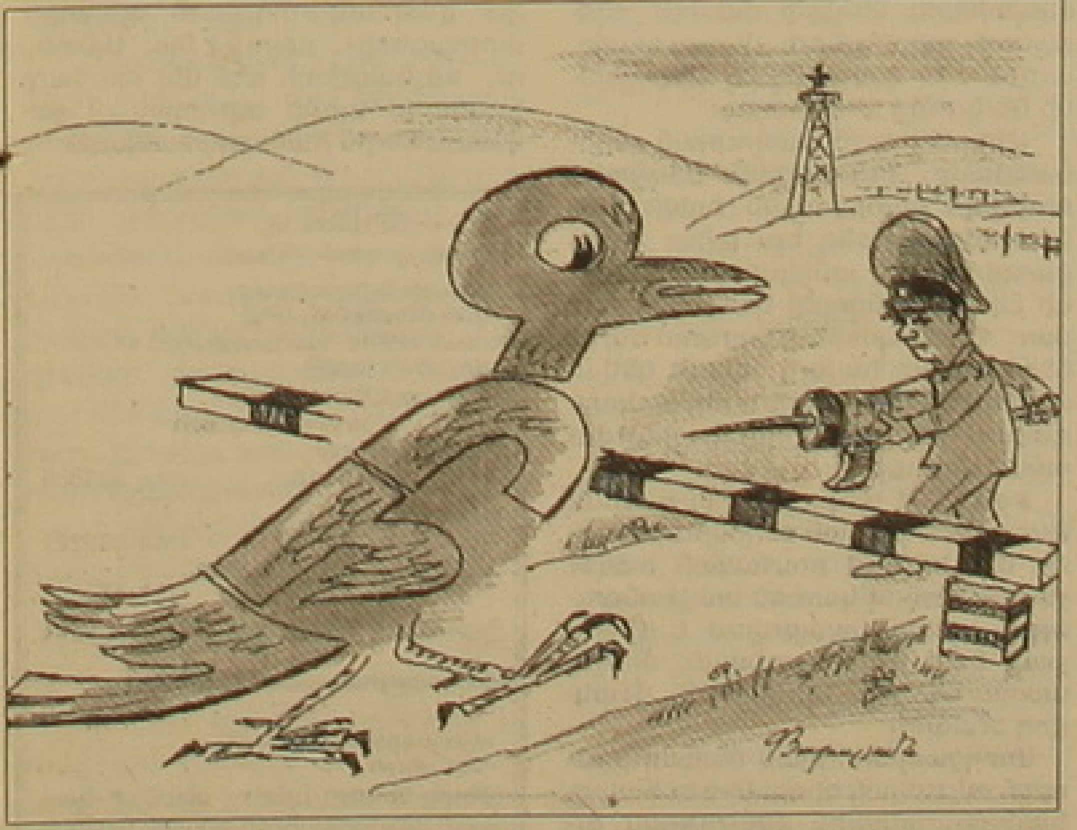

Ուրալից չվող թռչունները: Տագնապն ու լարվածությունը չեն թուլացել Ռուսաստանում, ուր դեռեւս հույսեր են փայփայում, որ Ուրալի Կուրգանի մարզի թռչնաբուծական ֆաբրիկայում հայտնաբերված թռչնագրիպը չի տարածվի մյուս մարզերում: Վարակից պաշտպանվելու նպատակով ոչնրումը Թուրքիայից եւ Ռումինիայից, միաժամանակ հատուկ հսկողություն մտցրել սահմաններում, որտեղ զննում են ուղեւորների ճամպրուկներն ու պայուսակները՝ մսամթերքի տեղափոխումը բացառելու նկատառումով:

Տես էջ 2

Կալանավորվել է «Ռայթ իրավաբանական խմբի» տնօրենը

Երեկ Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների դատարանի սանկցիայով (դատական նիստն ընթացել է նախորդ գիշեր) կալանավորվել է «Ռայթ իրավաբանական խումբ» ՍՊԸ-ի տնօրեն Վահե Գրիգորյանը՝ գումարներ յուրացնելու մեղադրանքով: Ավելորդ չէ հիշեցնել, որ հենց այս իրավաբանական ծառայությունն էր իրավաբանական օգնություն ցույց տալիս Փավստոս Բուզանդի փողոցի վտարված բնակիչներին:

«Վերջի սկիզբը» մոնոդրաման ընդունվեց խանդավառությամբ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության «Թեքեյան թատրոնը» թատերասեր հանդիսականի դատին կրկին ներկայացրեց «Տիմոն Աթենացի» ողբերգության հիման վրա գրված Սամվել Խալաթյանի «Վերջի սկիզբը» մոնոդրաման: Մոնոներկայացումը բեմադրել էր «Թեքեյան թատրոնի» գեղ. ղեկավար, պետ. մրց. դափնեկիր Արտաշես Հովհաննիսյանը, իր իսկ նկարչական ձեւավորմամբ, նկարիչն էր Եվա Գեւորգյանը, երաժշտական ձեւավորողը Արոս Փափազյանը: «Վերջի սկիզբը» մոնոդրաման վերջերս Երեւանում կայացած մոնոներկայացումների 3-րդ միջազգային փառատոնում համարվեց լավագույնը: Նշեմ, որ միակ ու գլխավոր դերակատարը՝ Տիմոնի կերպարը հրաշալի ու յուրովի մեկնաբանեց ՀՀ ժող. դերասան, պետական մրցանակի դափնեկիր Գուժ Մանուկյանը: Պիեսի հիմքում ոսկու կործանարար ուժի մասին թեման է: Երեկ Պատանի հանդիսատեսի թատրոնում կայացած ներկայացումն ընդունվեց մեծ խանդավառությամբ ու բուռն ծափերով:

Հոկտեմբերի 20-ին մեկ անգամ եւս կներկայացվի գործը ու դրանից հետո կուղեւորվի հյուրախաղերի:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Խառնածին ինքնության գիտակցությունը նպաստում է թուրք-հայկական հաշտեցման ուղիների բացմանը»

Ստամբուլյան գիտաժողովում հայտարարում է զեկուցողներից Այշե Գյուլ Ալթընայը

Երկար քաշքշուկներից հետո սեպտեմբերի 24-25-ին Ստամբուլում հրավիրվեց «Օսմանյան հայերը կայսրության անկման շրջանում. գիտական պատասխանատվության եւ ժողովրդավարության խնդիրներ» թեմայով գիտաժողովը, բայց ոչ թե ինչպես նախատեսված էր «Բոսֆորի», այլ «Բիլգի» համալսարանում եւ մեկ օր ուշացումով: Ինչպես հայտնի է, սեպտեմբերի 22-ին Ստամբուլի վարչական 4-րդ ատյանի դատարանը գիտաժողովի կասեցման որոշում կայացնելիս կայացումն ապահովելու համար դատական գործ էր հարուցել դրա կազմակերպիչներից «Բոսֆորի» եւ «Սաբանջի» համալսարանների դեմ, մոռանալով «Բիլգի» համալսարանի մասին:

Դատարանի մոռացկոտությունը հնարավորություն էր տվել կազմկոմիտեին, որ գիտաժողովը հրավիրվի հենց «Բիլգի» համալսարանում: Դրանով, ըստ երեւույթին, պետական կարգավիճակ ունեցող «Բոսֆորի» համալսարանը ձերբազատվել էր իր հովանու ներքո Հայոց ցեղասպանության խնդիրներին նվիրված գիտաժողով հրավիրելու պարտականությունից, միաժամանակ նախազգուշացվել էին ցեղասպանությունը ճանաչելու հակում ունեցող մասնակիցները, որպեսզի չհարեն Թաներ Աքչամին: Թերեւս այդ առումով պատահական չէր, որ գիտաժողովի ավարտին Աքչամը դարձավ քավության նոխազ:

Համենայն դեպս, Մեծ եղեռնի 90-րդ տարելիցին այսպիսի գիտաժողովի անցկացումը Ստամբուլում դրական փայլ էր: Դա նպաստեց Թուրքիայում Հայոց ցեղասպանության հարցի ակտիվ վերարծարծմանը: Պարզապես գիտաժողովը դռնփակ էր, ինչը հնարավորություն չի տալիս պատկերացում կազմելու դրա աշխատանքների մասին: Տվյալ դեպքում նկատի ունենք ինչպես Թաներ Աքչամի, այնպես էլ Հալիլ Բերքթայի, Մուրադ Բելգեի, Բասքըն Օրանի զեկուցումները: Հատկանշական է, որ թուրքական մամուլը դրանցից միայն Աքչամի զեկուցմանն է արձագանքել:

Այնուամենայնիվ, **«Ազգին»** հաջողվել է ձեռք բերել տկն Այշե Գյուլ Ալթընայի «Երկու գիրք, մեկ ցուցահանդես. Թուրքիայի հայերի վերահայտնաբերումը» թեմայով զեկուցումը, որն անուղղակիորեն նպաստելով Հայոց ցեղասպանության մասին թուրք հասարակության իրազեկմանը, միաժամանակ չափազանց ուշագրավ հետեւություններ է անում:

Տկն Ալթընայը զեկուցման սկզբում հակիրճ անդրադառնում է Ֆեթհիյե Չեթինի «Մեծ մայրս» գրքին, որը 2004 թ. նոյեմբերին հրատարակվել էր Ստամբուլում եւ մեծ աղմուկ էր բարձրացրել: Տկն Չեթինի «Մեծ մայրը» ցեղասպանությունը վերապրած Հրանուշն է, որը 1915 թ. ընտանիքով բռնագաղթի է ենթարկվել, ճակատագիրը նրան ստիպել է մահմեդականություն ընդունել, եւ նա իր գոյությունը շարունակել է Սեհեր անունով: Երկրորդ գիրքը, որին անդրադառնում է զեկուցողը՝ Թագուհի Թովմասյանի «Շեն լինի ձեր սեղանը» աշխատությունն է, որի առաջաբանում հեղինակը նշում է, որ ինքը գրքում նկարագրված բոլոր ճաշատեսակները սովորել է իր Ագարի եւ Թագուհի տատերից, որոնք 1915 թ. Չորլուից տարագրվել են Դեր Զորի անապատները: Այսինքն՝ գիրքը սոսկ հայկական ճաշատեսակների նկարագրություն չէ, այլեւ հայոց տարագրության պատմությունը:

Այնուհետեւ Ալթընայը տրամաբանական կապ է հաստատում այս երկու գրքերի եւ Ստամբուլում Օսման Քյոքերի «Սիրելի եղբայրս» ընդհանուր վերնագրով բացած ցուցահանդեսի միջեւ, որի նյութերը հետագայում «Հարյուր տարի առաջ հայերը Թուրքիայում» խորագրով իբրեւ ալբոմ հրատարակվել է, որտեղ 750 բացիկների օգնությամբ ամբողջական պատկերացում տա 1900-1914 թթ. Թուրքիայով մեկ սփռված հայերի մասին:

Ինչ վերաբերում է տկն Ալթընայի հետեւություններին, ապա նա հիմք է ընդունում ինչպես գրքերի, այնպես էլ ցուցահանդեսի հասարակական հնչողությունը եւ առաջ քաշում հետեւյալ տեսակետները.

1. Հետաքրքրականություն. վերոհիշյալ գրքերն ու ցուցահանդեսն ընթերցողին եւ այցելուներին դրդում են նոր հարցադրումների, թե ինչ է կատարվել 100 տարի առաջ ժամանակակից Թուրքիայի տարածքը մեծապես բնակեցրած հայերի հետ, ինչպիսի՞ ապրումներ են ունեցել պոլսահայերը, որոնք, մեր պատկերացմամբ, ենթակա չեն եղել 1915 թ. կոտորածներին:

2. Վերոհիշյալ պատմվածքների շնորհիվ հայերի եւ թուրքերի հաղթանակի ու պարտության տեսակետների վրա հիմնված հակասական թեզերը կառուցվածքային փոփոխություն են կրում եւ պարզվում է, որ հայերը բնակվում էին ոչ միայն երկրի արեւելյան նահանգներում, այլեւ ամենուրեք, եւ սպանվածների մեջ եղել են նաեւ կանայք ու երեխաներ, ո՞րն էր նրանց մեղքը:

3. Նշված գրքերն ու ցուցահանդեսը զուտ ազգային ըմբռնումներին հակադրում է խառնածին խոհանոցը, խառը բնակչությամբ քաղաքներն ու խառնածին ինքնությունները: Համերկրացիությունը վեր է կանգնում ազգայինից եւ խառնածին ինքնության գիտակցությամբ անհամեմատ դժվարանում է միմյանց նկատմամբ թշնամանքը:

4. Համանման աշխատություններն ու միջոցառումները, ինչպես այդ մասին իրենց զեկուցումներում ընդգծել են Էլիֆ Շաֆաքն ու Ֆեթհիյե Չեթինը, կարեւոր նշանակություն են ձեռք բերում փոխադարձ համակրանքի առաջացման եւ թուրք-հայկական կողմերի հաշտեցման ուղիների բացման համար:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

«Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակը պետք է որոշվի հանրաքվեով»

1-ին էջից

Ե՞րբ է անցկացվելու հանրաքվեն եւ ինչ հնարավոր կարգավիճակներ են առաջարկվում: ՄՃԽ-ի կարծիքով, հանրաքվեի անցկացումն իրատեսական է առաջիկա 10 կամ 20 տարիներին, իսկ ԼՂ-ի համար հավանական են կարգավիճակի հետեւյալ 4 տարբերակները. անկախություն, լայն ինքնավարություն Ադրբեջանի կազմում, վերամիավորում Հայաստանի հետ, Լեռնային Ղարաբաղ-Ադրբեջան համադաշնություն (կոնֆեդերացիա): ՄՃԽ-ն մինչ հանրաքվեի անցկացումը, այսինքն՝ առաջիկա 10-20 տարիներին առաջարկում է Լեռնային Ղարաբաղը թողնել Ադրբեջանի կազմում, «թեեւ իրականում ԼՂ-ն կլինի ինքնակառավարվող եւ կունենա միջազգայնորեն ճանաչված անցումային կարգավիճակ»:

Ստեփանակերտի իշխանությունները ուսումնասիրում են ՄՃԽ-ի երկրորդ զեկույցը եւ հավանաբար առաջիկա օրերին կլինեն համապատասխան մեկնաբանություններ: Այս մասին **«Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում նշեց ԼՂՀ փոխարտգործնախարար Մասիս Մայիլյանը: ՄՃԽ առաջին զեկույցին ԼՂՀ ԱԳՆ-ն ընդարձակ մեկնաբանություններ էր տվել, որի իմաստը հետեւյալն էր՝ զեկույցն ընդհանուր առմամբ միակողմանի է եւ ադրբեջանամետ, մանավանդ երբ խոսքն ադրբեջանցի փախստականների եւ տեղահանված անձանց մասին է:

ԼՂՀ նախագահի Արկադի Ղուկասյանի օգնական, քաղաքական վերլուծաբան Դավիթ Բաբայանը **«Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում նկատեց, որ «ընդհանուր առմամբ երկրորդ զեկույցն առաջինի շարունակությունն է, պատրաստվել է նույն ոգով եւ ակնհայտ ադրբեջանամետ է»: Բաբայանն անընդունելի է համարում ՄՃԽ-ի զեկույցը պատրաստելու բանաձեւը՝ ԼՂՀ վերահսկողության տակ գտնվող տարածքները վերադարձվում են, վերադառնում են ադրբեջանցի փախստականները, այսինքն՝ նախ լուծում է տրվում հակամարտության հետեւանքներին, որից հետո միայն անդրադարձ է արվում գլխավորին՝ ԼՂ կարգավիճակին, որի պատճառով է հենց ծագել հակամարտությունը: Ավելին, ԼՂՀ նախագահի օգնականն անընդունելի է համարում մինչեւ կարգավիճակի հարցով հանրաքվեի անցկացումը ԼՂ-ն Ադրբեջանի կազմում թողնելու առաջարկությունը:

«Սա ցույց է տալիս, որ զեկույց պատրաստողները կողմերի համար հակամարտության կարգավորման որեւէ տարբերակ չեն առաջարկում: Յուրաքանչյուր զեկույց ունի ազդեցության շրջանակներ, սակայն երբ դա պատրաստվում է միակողմանի, ավելի է հեռացնում հակամարտության լուծումը: Ավաղ, այս փորձագիտական երկրորդ զեկույցն էլ միակողմանի է եւ ադրբեջանամետ», ասաց Բաբայանը:

Համակարգչային 40 էջանոց այս զեկույցին անդրադառնալու առիթներ կլինեն: Առաջին տպավորությունը, որ ստանում ես ՄՃԽ-ի պատրաստած երկրորդ զեկույցն ընթերցելուց հետո, հետեւյալն է. խմբի անդամներն աշխատելու ընթացքում ավելի շատ հղումներ են անում ադրբեջանական եւ ադրբեջանանպաստ աղբյուրներին, քան հայկական եւ ղարաբաղյան, վերջիններից ավելի շատ մեջբերում են նրանք, որոնք էությամբ զիջողական են:

Հավելենք, որ ՄՃԽ-ն ոչ կառավարական կազմակերպություն է, նրա պատրաստած փորձագիտական զեկույցները չունեն պարտադիր ուժ, սակայն լուրջ ուշադրության են արժանանում որոշումներ կայացնող կարեւորագույն ուժային կենտրոններում:

Եկեղեցական նոր նշանակումներ

Հոկտեմբերի 11-ից Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հայրապետական տնօրինությամբ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբան Տ. Մարկոս վրդ. Հովհաննիսյանը նշանակվել է Գեղարքունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ: Մեկ այլ հայրապետական տնօրինությամբ, Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբան Տ. Աբգար աբեղա Հովակիմյանը հոկտեմբերի 11-ից հոգեւոր սպասավորության է կոչվել Սյունյաց թեմում՝ թեմակալ առաջնորդի իշխանության ներքո:

Ներսես Գրիգորյանին՝ ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտորի կոչում

Երեկ Գիտությունների ազգային ակադեմիայում միջուկային ֆիզիկայի ամերիկահայ հայտնի մասնագետ Ներսես Գրիգորյանին շնորհվեց պատվավոր դոկտորի կոչում: Համաձայն ԳԱԱ լրատվական ծառայության հաղորդագրության, ԳԱԱ պրեզիդենտ Ֆադեյ Սարգսյանն իր խոսքում կարեւորել է պրն Գրիգորյանի ծառայություններն ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի հարաբերությունների զարգացման գործում:

Կարեւորվել է նաեւ ամերիկահայ ֆիզիկոսի ներդրումը միջուկային զենքի տարածման կանխման գործում: Գրիգորյանը «Լոս Ալամոսի» ազգային լաբորատորիայում զբաղվել է գերմաքուր ուրանի ստացման աշխատանքներով: Մեր հայրենակցի գիտական մշակումները հաջողությամբ օգտագործվել են Մարս մոլորակ տիեզերական թռիչքների ժամանակ:

Ներսես Գրիգորյանը «Լոս Ալամոսի» ազգային լաբորատորիայի ամենաբարձր պատվավոր մրցանակի մրցանակակիր է, 6 գիտական արտոնագրերի հեղինակ:

Ա. Հ.

Տեղեկատվական Հայաստանը թունիսյան գագաթաժողովին

Վերջին տարիներին ողջ աշխարհում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (ՏՏ) բնագավառում տեղի ունեցող շրջադարձային փոփոխությունները պետական բարձր օղակներում համակարգման անհրաժեշտություն են ստեղծում: Սրանով է պայմանավորված պետությունների ամենաբարձր մակարդակով տեղեկատվական դաշտի զարգացումները քննարկելու հնարավորություն տվող տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային գագաթաժողովի առկայությունը: Այն արդեն երկրորդ տարին տեղի կունենա ՄԱԿ-ի նախաձեռնությամբ եւ Միջազգային հեռահաղորդակցության միության կազմակերպմամբ: Առաջին փուլը տեղի ունեցավ 2003-ի դեկտեմբերի 10-12-ը Ժնեւում, ուր մասնակից պետությունների քննարկման հիմնական վիճահարույց հարցը ՏՏ-ի զարգացման հետեւանքով երկրների ֆինանսավորման խնդիրներին էր վերաբերում: Դեռեւս լուծում չի ստացել ինտերնետի կառավարման հարցը: Սա մեկն է այս տարի նոյեմբերի 16-18-ը Թունիսում կայանալիք գագաթաժողովին քննարկվող հարցերից:

Ըստ Հանրային տեղեկատվության վարչության հայաստանյան գրասենյակի մամլո հաղորդագրության, այս տարի գագաթաժողովին կմասնակցի հայաստանյան պատվիրակությունը՝ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի գլխավորությամբ: Հայաստանը կներկայացվի առանձին տաղավարով, ուր կցուցադրվեն Հայաստանի լավագույն էլ-բովանդակությամբ գործերը: Հիշեցնենք, որ դրանք այս տարվա հունիսին Երեւանում կայացած «Մաշտոց-1600» համահայկական մրցույթում հաղթած աշխատանքներն են: Գագաթաժողովում կներկայացվեն աշխարհում լավագույն գործերի տասնյակում տեղ գրաված «Հայոց մեծ եղեռն, 1915-1923» սկավառակը, 2005-ին համաշխարհային գագաթաժողովի մրցանակաբաշխության գլխավոր ժյուրիի «աշխարհի լավագույն մշակութային CD/DVD» ճանաչված «Արամ Խաչատրյան. կյանքը եւ ստեղծագործությունը» մուլտիմեդիա սկավառակը եւ այլ աշխատանքներ:

Թ. Մ.

Թռչնագրիպի վարակ են նաեւ հավի բմբուլը, փետուրը...

1-ին էջից

«Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, Ադրբեջանը նույնպես դադարեցրել է թռչնամսի ներկրումը Թուրքիայի Բալիքեսիրի նահանգից եւ Ռումինիայից, իսկ Լեհաստանի մաքսային ծառայության ղեկավարությունը դիմել է Բելառուսի եւ Ռուսաստանի իր գործընկերներին, խնդրելով Լեհաստան մեկնող ուղեւորներին իրազեկել հավի բմբուլ, փետուր եւ «ծամփորդական ծտեր» տեղափոխելու արգելքի մասին: Վրացական աղբյուրների վկայությամբ, արդեն 3 օր դադարեցվել է թռչնամսի ներկրումը Թուրքիայից:

«Ռոյթեր» գործակալության տեղեկացմամբ, Հունգարիան նույնպես արգելել է ռումինական հավի ներմուծումը, այնտեղ եւս խիստ միջոցառումներ են անցկացվում վարակի ներթափանցումը կանխելու համար: Փորձագետները կարծում են, որ ձեռնարկվող քայլերը գուցե կնվազեցնեն վարակի ներկրումը, սակայն դժվար թե ապահովեն լիարժեք անվտանգություն:

Իսկ ինչ է արվում Հայաստանում: Ըստ պաշտոնական տեղեկությունների, մեր երկրում թռչնային հավեր չկան: Դրանով կարծես անվտանգության հարցը համարվում է կիսով չափ կամ գրեթե լուծված, մինչեւ ապարեզ կգա ներկայումս մշակվող ծրագիրը:

Առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային տեսչության գլխավոր մասնագետ, համաճարակաբան **Լիանա Թորոսյանի** ասելով, թռչնագրիպի վարակի ներթափանցման վտանգը լուրջ անհանգստություն է առաջացրել նաեւ Հայաստանի գերատեսչություններում, որոնք համատեղ պայքարի կելնեն ներկայումս ձեւավորված աշխատանքային խմբի ծրագրի հաստատումից հետո: «Այժմ մշակում ենք գրիպի դեմ միջոցառումների ծրագիր, որի իրականացման աշխատանքներում ներառված են գյուղատնտեսության, առողջապահության, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարությունները, ինչպես նաեւ արտգործնախարարությունը: Ծրագրի աշխատանքային խումբը շուտով կամփոփի հավաքած տվյալները, ծրագիրը կներկայացվի կառավարությանը, իսկ նոյեմբերին կենթարկվի փորձաքննության, որին կմասնակցի նաեւ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության գլխավոր փորձագետը», ասում է նա: Այնպես որ, թռչնագրիպի դեմ մեր պայքարը նույնպես կլինի եվրոպական չափանիշներին համապատասխան:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հեռախոսավարձի սակագները առայժմ չեն փոփոխվի

Հեռագայում նույնպես դրանք կամ չեն փոփոխվի, կամ կփոփոխվեն չնչին չափով

Տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը մերժել է սեպտեմբերի 3-ին «Արմենտելի» ներկայացրած լարային կապի սակագների փոփոխության առաջարկը, համարելով, որ տնտեսագիտորեն հիմնավորված չէ եւ չի համապատասխանում «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» օրենքին ու «Արմենտելի» մատուցած ծառայությունների որակին: Այս մասին երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ ասաց տրանսպորտի եւ կապի նախարար **Անդրանիկ Մանուկյանը**:

ARMENPRESS

Ինչ էր առաջարկել «Արմենտելը»: Ինչպես հայտնեց Անդրանիկ Մանուկյանը, «Արմենտելն» առաջարկել էր 360 րոպե անվճար խոսակցության ժամանակը մինչեւ 2009 թ. հասցնել 120 րոպեի, իսկ րոպեավճարը՝ 1 րոպեի համար 4 դրամից մինչեւ 12 դրամի: Մեկ այլ առաջարկով 750 դրամ բաժանորդավճարը (առանց ավելացված արժեքի հարկի) նախատեսվում էր դարձնել 1400 դրամ (դարձյալ առանց ԱԱՀ): 2250 րոպեից հետո 1 րոպեի դիմաց վճարվող 8 դրամ վճարը «Արմենտելն» առաջարկում էր կիրառել խոսակցության 1700 րոպեից հետո: Դա ընկերությունը պատճառաբանում է այն բանով, որ բաժանորդների 87 տոկոսը չի օգտվում 2250 րոպե խոսելու իրավունքից եւ խոսում է միջին հաշվով մոտ 1000 րոպե, իսկ 2250 եւ ավելի րոպե խոսում է բաժանորդների մնացած 13 տոկոսը, որոնք իրավաբանական անձինք են:

Ինչ պետք է լինի հետագայում: Տրանսպորտի եւ կապի նախարարը տեղեկացրեց, որ ըստ թիվ 60 լիցենզիայի փոփոխված տարբերակի, այդ մերժմանը պետք է հաջորդի բանակցությունների 45-օրյա ժամկետ, որի ընթացքում նախարարությունը պետք է փորձի համոզել «Արմենտելին», որ սակագները չեն փոփոխվելու կամ փոփոխվելու են չնչին չափով: Եթե այդ 45 օրում էլ կողմերը համաձայնության չգան, ապա «Արմենտելի» մենաշնորհը լարային կապի ոլորտում 2009 թ.-ի փոխարեն պետք է երկարաձգվի մինչեւ 2012 թ.-ը: Սակայն, Անդրանիկ Մանուկյանի կարծիքով, այդ ծայրահեղությանն իրենք չեն հասնի:

«**Ազգի**» այն հարցին, թե «Արմենտելի» ներկայացրած բոլոր առաջարկնե՞րն էին, որ հիմնավորված չէին, նախարարը բացասաբար պատասխանեց, ասելով, որ, օրինակ, եթե ընկերությունը տեղեկություններ է ներկայացնում, որ բնակչության 87 տոկոսը չի խոսում մինչեւ 2250 րոպե, ապա բնական է, որ այդ ժամկետը կրճատելը հիմնավորված է: Սակայն եթե «Արմենտելը» պնդում է, որ թվային եւ ոչ թվային կայաններից օգտվողները պետք է վճարեն նույն գումարը, ապա դա հիմնավորված չէ:

Անդրանիկ Մանուկյանը նաեւ նշեց, որ ըստ լիցենզիայի փոփոխված տարբերակի մինչեւ այս տարեվերջ «Արմենտելը» պետք է հեռախոսաֆիկացնի ամբողջ Հայաստանի տարածքը, իսկ մինչեւ 2006 թ. վերջը՝ թվայնացնի: Ընտրվել է հեռախոսաֆիկացման եւ թվայնացման՝ նախարարության առաջարկած տարբերակը, ըստ որի խոշոր բնակավայրերում եւ գյուղերում պետք է տեղադրվեն թվային կայաններ, իսկ մյուս գյուղերում՝ անալոգային կայաններ: Նոր ներդրումներ կատարելու անհրաժեշտությամբ էլ «Արմենտելը» բացատրում է սակագնային փոփոխությունների նոր առաջարկը: «Սակայն մենք ասում ենք, որ նախ ներդրումներ կատարեք, որակ ապահովեք, ապա նոր բարձրացրեք սակագները», նշեց նախարարը:

Անդրադառնալով բջջային կապին, Անդրանիկ Մանուկյանը կարծիք հայտնեց, որ «Վիվասելի» շուկա մուտք գործելուց հետո բջջային կապի սակագները ներկայումս դարձել են ամենացածրը տարածաշրջանում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԵ՞ԿՆ Է

Ոչ թե ընտրությունն է բաց ու թափանցիկ, այլ՝ քվեարկությունը

Ընտրությունների ընթացքն ըստ դիտորդների

«Ընտրությունների ժամանակ հին խախտումները՝ զանգվածային լցոնումներ, կարուսելներ, այլեւս չեն կիրառվում: Այժմ խնդիրը հեշտացել է: Պարզապես բաց քվեարկություն է տեղի ունենում», այս եզրակացությանն են եկել «Ընտրությունը քոնն է» հասարակական կազմակերպության դիտորդները հոկտեմբերի 9-ին Կոտայքի, Արարատի, Վայոց ձորի եւ Սյունիքի մարզերում կայացած տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին հետեւելիս: Ըստ նրանց, արտաքնապես խաղաղ, առանց արտակարգ միջադեպերի քվեարկությունը դեռեւս չի խոսում ընտրողների գիտակցված, առանց ներազդեցության ընտրության մասին:

Երեկ հասարակական կազմակերպության ղեկավարները լրատվամիջոցներին էին ներկայացնում իրենց դիտորդական առաքելության արդյունքները: Ըստ կազմակերպության նախագահ Հարություն Համբարձումյանի, անճշտությունները սկսվում էին դեռեւս նախնական եւ վերջնական ընտրացուցակներից: Նրա դիտարկմամբ, կռծկելու համար անճշտությունների մեծ թիվը, Արարատի մարզի Մասիս քաղաքի Նարեկ համայնքում քաղաքացիների ընտրության իրավունքը վերականգնվում էր ոչ թե դատարանի վճռով, այլ անձնագրային բաժնի տրամադրած փաստաթղթով: Նույն մարզի Արարատ գյուղի ցուցակներում դիտորդները հայտնաբերել են 1960-ականներին մահացած 220 բնակիչների անուններ: Մարզի բոլոր տեղամասերում վերջնական ցուցակները փակցվել են ընտրությունից ոչ թե 2, այլ 1 օր առաջ: Ըստ դիտորդների, գրեթե բոլոր ընտրատեղամասերի առջեւ կանգնել եւ իրավիճակը վերահսկել են «թաղի տղաները»:

Ինչ վերաբերում է քվեարկության գաղտնիությանը, ապա, ըստ պրն Համբարձումյանի, Նոր Հաճընի 27/04 ընտրական տեղամասում, օրինակ, հանձնաժողովի նախագահը որոշ դեպքերում անձամբ էր քվեարկում այս կամ այն ընտրողի փոխարեն: Այստեղ դիտորդները հայտնաբերել են նաեւ կրկնակի քվեաթերթիկներ լցնելու դեպքեր: Վերջին դեպքերից հետո հատկապես հետաքրքրական է Նոր Հաճընում տեղի ունեցած ընտրություններին դիտորդների գնահատականը: Հասարակական կազմակերպության փոխնախագահ Խաչիկ Ոսկանյանը, որ անձամբ եղել է Նոր Հաճընի 5 տեղամասերում էլ, նշեց, որ ընտրություններին մասնակցում էին բավական մեծ թվով քաղաքացիներ, սակայն «բոլոր տեղերում քվեարկությունը բաց էր: Սա ողջ քաղաքում զանգվածային խախտում էր: Քաղաքացիների 50 տոկոսը քվեաթերթիկը չծալած էր գցում քվեատուփի մեջ»:

Կազմակերպության նախագահը տեղեկացրեց, որ երկու օր առաջ ԿԸՀ-ում տեղի ունեցած արտահերթ նիստում միաձայն ընդունվել է այն որոշումը, որ ընտրությունները վերահսկելիս ՀՀ օրենսդրությունը խախտող դիտորդը զրկվում է դիտորդական առաքելությունից: Նախնական տարբերակում նման խախտման դեպքում դիտորդական առաքելությունից զրկվում էր ոչ թե դիտորդը, այլ կազմակերպությունը:

ՀԿ-ն վերոհիշյալ խախտումների վերաբերյալ զեկույց է պատրաստել, որը երեկ սահմանված կարգով ներկայացրել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով: Բացի խախտումների արձանագրումից, զեկույցում կան առաջարկներ եւս, մասնավորապես քվեախցերի կառուցվածքը սահմանել օրենքների պահանջներին համապատասխան, որպեսզի պահպանվի քվեարկության գաղտնիության սկզբունքը: ՀՀ օրենսդրության համաձայն, համապատասխան պատժամիջոցներ կիրառել ընտրակարգի խախտումներ թույլ տված եւ անօրինական քարոզչություն իրականացրած անձանց նկատմամբ եւ այլն:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ադրբեջանում նախընտրական այս կացությունն ակնկալելի էր.

Գտնում է ԼՂՀ ԱԺ նախագահը

Ազգային ժողովի նախագահի ընտրվելու եւ նոր գումարման խորհրդարանի գործունեության 100 օրվա կապակցությամբ ԼՂՀ ԱԺ նախագահ Աշոտ Ղուլյանը երեկ հրավիրել էր մամուլի ասուլիս:

Խորհրդարանի նախագահը հակիրճ ներկայացնելով հունիսի 19-ի ընտրություններից հետո օրենսդիր մարմնի ավելի քան եռամսյա գործունեությունը, լրագրողներին տեղեկացրեց, որ արդեն ձեւավորված են այն բոլոր կառույցները, բացառությամբ կրթության եւ սոցիալական հարցերով հանձնաժողովի փոխնախագահի պաշտոնի, որոնք կոչված են ապահովելու ԱԺ արդյունավետ գործունեությունը: Նախորդ գումարման ԱԺ-ից ժառանգվել են 35 օրինագծեր, որոնց մի մասն առաջին լիագումար նիստում արդեն ընդունվել է, իսկ ընթացիկ նստաշրջանի համար նախատեսված են 29 նոր օրենքների նախագծեր, որոնք վերաբերում են երկրի արտաքին եւ ներքին քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական ոլորտներին:

Ա. Ղուլյանն անդրադարձավ նաեւ ՀՀ խորհրդարանի հետ համագործակցությանն առնչվող խնդիրներին, նշելով, որ անհրաժեշտություն է առաջացել երկու երկրների խորհրդարանների կնքած համաձայնագրի թարմացման: Նախորդը կնքվել է 7 տարի առաջ, իսկ նման համաձայնագրերը սովորաբար 5 տարվա ժամկետ են նախատեսում: Այս համատեքստում «**Ազգի**» տված հարցը հետեւյալն էր՝ արդյոք ծրագրվա՞ծ է համագործակցության կապեր ստեղծել նաեւ այլ երկրների, մասնավորապես չճանաչված երկրների խորհրդարանների հետ: Ա. Ղուլյանն ասաց, որ իրենք այս առումով խնդիրներ չունեն: Կարեւորը ոչ թե համաձայնագրերի քանակն է, այլ դրանց օգտակարությունը: Կոնկրետ ՀՀ խորհրդարանի հետ համագործակցության արդյունավետությունն ակնհայտ է, ինչ մնում է չճանաչված երկրներին, ապա պակաս կարեւոր չէ, թե ինչքանով են այդ երկրների խորհրդարանները անկախ: Բոլոր դեպքերում, Ա. Ղուլյանի համոզմամբ, մեկնարկային ժամկետի ավարտից հետո կարելի կլինի անդրադառնալ համագործակցության աշխարհագրության ընդլայնմանը:

Ա. Ղուլյանը հատկանշեց խորհրդարանի ակտիվության նոր աստիճանը արտաքին քաղաքական ոլորտում: Անցած երեք ամիսներին ԱԺ պատգամավորներից մի քանիսը մասնակցել են արտերկրում կազմակերպված տարբեր միջազգային միջոցառումների՝ նվիրված տարածաշրջանային խնդիրներին: Ներկայումս երկու հոգի դարձյալ գտնվում են արտերկրում՝ նույն առաքելությամբ: Ա. Ղուլյանը միջազգային միջոցառումներին ԼՂՀ խորհրդարանի ներկայացուցիչների ներգրավման ակտիվացումը բացատրեց ամռանը կայացած խորհրդարանական ընտրությունների նկատմամբ ձեւավորված դրական վերաբերմունքով:

Լրագրողներին հետաքրքրում էր Ճգնաժամային միջազգային խմբի զեկույցի խորհրդարանի խոսնակի գնահատականը: Ա. Ղուլյանը նշելով, որ համաձայն է ԼՂՀ ԱԳՆ-ի մոտեցումներին, զեկույցը անվանեց նախնական պատկերացում ղարաբաղյան հիմնախնդրի մասին՝ միաժամանակ չժխտելով, որ դրանում կան նաեւ դրական երանգներ:

Ադրբեջանում տիրող նախընտրական կացության առնչությամբ լրագրողների հարցին Ա. Ղուլյանը պատասխանեց, որ տվյալ իրավիճակը համապատասխանում է ղարաբաղյան կողմի ակնկալումներին: Սպասվում էր, որ նախընտրական քարոզարշավը Ադրբեջանում կընթանա խախտումներով, եւ ինչքան ավելի մոտենան ընտրությունները, այնքան դրությունն ավելի կլարվի հարեւան հանրապետությունում: Ադրբեջանում կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունները բնավ համադրելի չեն ԼՂՀ-ում անցկացված ընտրություններին, եւ ընտրությունների ընթացքին հետեւող միջազգային դիտորդների համար առավել տեսանելի կդառնա ժողովրդավարության բուն վիճակը Ադրբեջանում: Նա անհեթեթություն համարեց ադրբեջանական ընտրություններին ղարաբաղցիների մասնակցությունը, դա համարելով ընտրությունների իրական գործընթացից դիտորդներին ապակողմնորոշելու փորձ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ, Ստեփանակերտ

Սթափեցնող միջոցառում հետիոտնի համար

Սեպտեմբեր ամսին Ստեփանակերտի փողոցներում առանձին ժամերի ոստիկանների առատությունը երեւի զարմացրել էր ոչ միայն դրսեկներին: Դա սակայն ինքնանպատակ չէր արվում. Ստեփանակերտը, հենց տեղացիների բնութագրմամբ, աշխարհի այն քիչ հանդիպող քաղաքներից է, որտեղ փողոցային անցումների նշագծերը էական նշանակություն չունեն, եւ հետիոտնը կարող է ցանկացած մասով հատել փողոցը: Գոնե, այդպես էր մեկ ամիս առաջ:

Անցած ամիս ոստիկանության եւ պետավտոտեսչության համատեղ կազմակերպած անվտանգ երթեւեկության միամսյակն արդեն ավարտվել է, եւ ԼՂՀ ՊԱՏ բաժնի ճանապարհային երթեւեկության հսկողության բաժանմունքի պետ Արմեն Հարությունյանի հավաստմամբ՝ միամսյակը 70 տոկոսով ծառայել է իր նպատակին: Ընդ որում՝ գործընթացը շաբաթն առնվազն մեկ անգամ շարունակվելու է նաեւ առաջիկայում:

Ստեփանակերտի գլխավոր ավտոտեսուչ Սամվել Պետրոսյանը միամսյակը համարում է սթափեցնող միջոցառում, որը թեեւ բնակչության մի զգալի հատվածի որոշակի կարգապահության է մղել, սակայն կան կարգազանց հետիոտներ, որոնց հետ դեռեւս շատ աշխատանք պիտի տարվի:

Իբրեւ հետիոտնին զննողական աջակցության միջոց՝ ԼՂՀ մայրաքաղաքի փողոցներում բազմապատկվել են գծանցումները՝ մի ավելորդ գլխացավանք ստեղծելով վարորդների համար, որովհետեւ նրանք հիմա ստիպված են ամեն մի քանի հարյուր մետրի վրա արգելակել կամ նվազագույնի հասցնել մեքենայի արագությունը:

Հոռետեսները գտնում են, որ պետավտոտեսչության ձեռնարկումները շոշափելի արդյունք չեն տա, քանզի ստեփանակերտցիների անփույթ փողոցանցումները տասնյակ տարիներով են արմատավորված: Սակայն նման լայնածավալ ու երկարաժամկետ միջոցառում, երբ քաղաքի կենտրոնական փողոցների ողջ երկայնքով շարված կապույտ համազգեստավորները կարգի են հրավիրում կարգազանց հետիոտներին, առաջին անգամ էր կազմակերպվում Ստեփանակերտում:

Կ. Գ.

Ղարաբաղում վերաբնակեցում, ըստ էության, չի կատարվում

Ժողովրդագրական վիճակը մտահոգիչ է

Ստեփանակերտում լույս տեսնող «Ազատ Արցախ» պաշտոնաթերթը ներկայացրել է 2005 թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսների ժողովրդագրական վիճակը: Այս տարվա ութ ամիսներին ԼՂՀ-ում ծնվել է 1525 երեխա՝ 2004 թ. հունվար-սեպտեմբերին ծնված 1619 երեխայի դիմաց: Նույն ժամանակահատվածում բնակչության բնական աճը կազմել է 548 մարդ եւ 2004 թ. հունվար-սեպտեմբերի համեմատ նվազել է 67 մարդով կամ՝ 10.9 տոկոսով: 2005 թ. հունվար-սեպտեմբերին պաշտոնապես հաշվառված եկողների թանակը կազմել է 677, իսկ մեկնողների թանակը՝ 627 մարդ: Մեխանիկական հավելաճը կազմել է ընդամենը 50 մարդ:

Հայկական մամուլը, պատմագրությունը, հիմնավորված եւ արդարացիորեն բազմիցս գրել է խորհրդային տարիներին Բաքվի ժողովրդագրական խտրական քաղաքականության մասին: Ղարաբաղն արդեն տասը տարուց ավելի Բաքվի ենթակայության տակ չէ: Հետեւաբար հայկական այս երկրամասում ժողովրդագրական իրավիճակի համար Ադրբեջանի իշխանությունները պատասխանատվություն չեն կրում: Դրա համար պատասխանատվություն կրում են ՀՀ եւ ԼՂՀ նախկին ու գործող իշխանությունները:

Համաձայն 1989 թ. մարդահամարի, ԼՂԻՄ-ում բնակչության թիվը 189, 085 էր, որից 145, 500-ը՝ հայեր, 40 700-ը՝ ադրբեջանցիներ (Բաքվում պնդում են, որ 1989 թ. ԼՂԻՄ-ում բնակվում էր 46,347 ադրբեջանցի), մյուսները՝ այլ ազգություններ: Մի քանի օրից Լեռնային Ղարաբաղում անցկացվելու է հանրաքվե: Այսօր Ստեփանակերտի իշխանությունները ԼՂ-ում բնակչության մոտավոր թիվ են ներկայացնում 145 հազարը, այսինքն՝ այնքան, որքան էր 1989 թ.: Ղարաբաղի տարածքում գործող միջազգային կազմակերպությունները 145 հազարը համարում են խիստ ուռճացված եւ իրատեսական համարում մոտ 100 հազար թիվը:

Եթե անգամ Ստեփանակերտի իշխանությունների ներկայացրած թիվը իրական է, ապա միեւնույն է, Ղարաբաղում եւ հարակից տարածքներում, ըստ էության, վերաբնակեցում չի կատարվում: Փաստորեն բնակեցվածության խտությունը Ղարաբաղում ավելի ցածր է, քան Հայաստանի որեւէ մարզում: Սա այն դեպքում, երբ բնակլիմայական, գյուղատնտեսության զարգացման եւ այլ չափանիշներով Ղարաբաղի պայմաններն ավելի տանելի չեն, քան հանրապետական միջինն է:

Վերլուծենք ասվածը հիմնավորենք թվերով: Այսօր ԼՂՀ վարչական սահմաններն ընդգրկում են նախկին ԼՂԻՄ հինգ շրջանները՝ Մարտակերտ, Ասկերան, Մարտունի, Հադրութ եւ Շուշի, ինչպես նաեւ՝ Շահումյան (նախկինում՝ Քելբաջար) եւ Քաշաթաղ (նախկինում Լաչինի, Ղուբաթլուի եւ Զանգելանի շրջաններ): Նախկին ԼՂԻՄ-ի տարածքը (4,4 հազար քառ. կմ) եւ Շահումյանի ու Քաշաթաղի տարածքը միասին, այսինքն՝ այսօրվա ԼՂՀ-ն կազմում է ավելի քան 9 հազար, եւ այս տարածքի վրա պաշտոնապես բնակվում է ընդամենը 150 հազար մարդ: Ուրեմն՝ եթե ՀՀ-ում բնակչության խտությունը կազմում է մոտ 100 մարդ, ապա ԼՂՀ-ում՝ 16 կամ վեց անգամ պակաս:

Հայ ժողովրդին պատմական հնարավորություն է տրվել Ղարաբաղը նաեւ ժողովրդագրական տեսակետից վերստին հայացնելու: Նախորդ 10-15 տարիներին այդ ուղղությամբ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի իշխանությունները լուրջ քայլեր չեն ձեռնարկել, եւ այսօր էլ չի նկատվում տրտացավություն: Սա այն դեպքում, երբ Ղարաբաղի հարցը դեռեւս չի լուծվել, ավելին՝ խոսք է գնում ԼՂ կարգավիճակը հանրաքվեով կարգավորելու հավանականության մասին: Եթե իրոք առաջիկա 10-15 տարիներին հայկական պետությունը շարունակի անտարբեր մնալ Ղարաբաղի ժողովրդագրության հանդեպ, ապա ԼՂ-ի կարգավիճակը հանրաքվեով լուծելու տարբերակը ողբերգական հետեւանքներ կունենա: Ղարաբաղում հնարավոր հանրաքվեին պետք է մասնակցի նաեւ նախկին ԼՂԻՄ ադրբեջանցի բնակչությունը: Եթե 1989 թ. նրանց թիվը 45-50 հազար էր, ապա հավանական չէ՞, որ այսօր նրանք արդեն 80-90 հազար են, իսկ 2020-ին լինեն ավելի քան 150 հազար: Արժե՞ այս մասին խորհել:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ուսուցի՞չն է ծնող, թե՞ ծնողն է ուսուցիչ

Ո՞ւմ պատասխանն է խիստ պատասխանատու՝ ծնողի՞, թե՞ ուսուցչի: Ի՞նչն է տեղում աշակերտին դպրոցի նկատմամբ բացասական վերաբերմունք դրսեւորել: Ինչպե՞ս ստեղծել առողջ փոխհարաբերություններ: Իհարկե, անվիճելի է սրանցից յուրաքանչյուրի ազդեցությունը երեխայի դաստիարակության վրա: Այս եւ նմանատիպ հարցեր պարզաբանելու նպատակով դիմեցինք թիվ 50 դպրոցի տնօրենությանը:

Երեւանի թիվ 50 դպրոցի տնօրեն Սոս Վարդանյան- Դպրոց, ընտանիք, միջավայր հարաբերությունն առաջին հերթին դպրոց եւ ծնող ծանոթությունն է: Դպրոցում պարտադիր է այդ եռյակի կարեւորությունը: Եթե կարողանանք ամուր պահել մեր ձեռքերում դպրոց, ուսուցիչ եւ ծնող փոխհարաբերությունը, կունենանք ազգային դպրոց:

Դժվար է ասել, թե լիարժեք են փոխհարաբերությունները, բայց աշխատում ենք անջրպետ չստեղծել: Անջրպետը հաղթահարում ենք միջոցառումների, ընթերցումների, հավաքույթների դաստիարակչական մոտեցումների միջոցով:

Աշխատում ենք դաստիարակությունը հայեցի դարձնել, հեռու պահել այսօրվա վայրիվերումներից՝ քաղաքականություն, սոցիալական խնդիրներ, սեռական տարբեր հարցերի քննարկումներ: Պետք է կարողանանք ճիշտ համաստեղել, այնպես անել, որ երեխան հաճույքով գա դպրոց: Հաճելի լինի՛ եւ դասը, եւ ուսուցիչը, եւ դպրոցական շենքը: Ցավոք, այսօր մենք չունենք ժամանակակից համակարգիչներով հագեցված դասասենյակներ: Այդ ամենն ունենալով՝ աշակերտն ինքն է զգալու ուժան նկատմամբ սերը եւ ուսուցչի նկատմամբ հարգանքը:

Հետզհետե նվազում է դպրոցի աշակերտների թիվը (առայժմ 410 աշակերտ): Առաջին հերթին ազդում է արտագաղթը: Ժամանակին խաղաղներ էին գործում, տեղափոխեցին բնակելի տարածքից դուրս: Այժմ դպրոցի հեղինակության վրա ազդում են «Լյուքս» եւ «Մայամի» սաունաները: Ծնողներն էլ ունեն իրենց սկզբունքը՝ սաունաների կողքին է, տանում ենք հարեւան դպրոց: Փորձում ենք բացատրել, որ չեն խանգարում, նրանք էլ ունեն իրենց ներքին հարցերը, բայց՝ աշխարհյուն: Բողոքել ենք: Այցելել են նախարարներ, տարբեր կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, քաղաքապետարանը եւս տեղյակ է: Ցանկալի է, որ դրանք նույնպես գտնվեին դպրոցից հեռու:

Թիվ 50 դպրոցի դաստիարակության գծով փոխտնօրեն Անժելա Հովհաննիսյան- Ուսուցիչ-ծնող, ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությունից դժգոհություններ կան, բայց պետք է իրատես լինել: Աշակերտի հետ իմ զրույցներն ավելի շատ հոգեբանական են: Այսինքն՝ ուսուցչի եւ ծնողի համատեղ ուժերով պետք է ձեւավորվի կիրթ մարդ: Նախ ուսուցիչը պիտի դաստիարակված լինի, ապա ծնողը եւ աշակերտը: Շատ գայթուն պրոբլեմներ չկան, թեթեւակի են: Ծնողը եւ երեխան պետք է համակերպվեն դպրոցի պահանջներին, հագուստը համապատասխանի դպրոցին: Չէ՞ որ հիմա «ջեյդ» մոդան են օգտագործում: Ծիծաղելի չլինի, անգամ ծնողներն են վերադաստիարակվում մեզ մոտ: Նույնիսկ արտահայտվում են, թե դպրոցը երբ պիտի բացվի, որ մեր հոգին ազատվի:

Ուսումնական մասի տնօրեն Անահիտ Գրիգորյան- Խիստ բացասական վերաբերմունք ուսուցչի եւ դպրոցի նկատմամբ չկա: Պարզապես երեխաների հետաքրքրության շրջանակը շատ լայն է, ինֆորմացիայի աղբյուրները բավական շատ են: Դպրոցում գործում է նույն խստությունը, ուսման նկատմամբ միեւնույն պահանջը կա: Ինչքան հնարավոր է, տալիս ենք, իսկ թե ընկալումն ինչպիսին է, արդեն անհանգստացնում է: Հնարավոր են դեպքեր, որ ուսուցիչները տեղում են միտումնավոր իրենց մոտ պարապել: Լավագույն ուսուցիչը կսահմանափակվի 45 րոպե դասաժամում:

Ծնողկոմիտեից Նունե Մկրտչյան, Լաուրա Մկրտչյան- Երեխան ընտանիքի հայելին է, տեղին է ասված այս խոսքը: Իրոք, ընտանիքի միջոցով է, որ ամեն ինչ փոխանցվում է երեխային: Կարելի է պատկերացում կազմել նրա ընտանիքի եւ ապրելակերպի մասին: Մենք էլ, լինելով ծնողկոմիտեի նախագահներ, փորձում ենք հնարավորին չափ պահպանել ուսուցիչ-ծնող-աշակերտ առնչությունը: Եվ յուրաքանչյուր ծնող պարտավոր է գիտակցել, որ դպրոցը երեխայի համար երկրորդ ընտանիքն է, ուր տանում է իր դաստիարակության շարունակությունը:

Իհարկե, ոչինչ չես կարող անել: Աշակերտներին պետք է տալ էսթետիկական դաստիարակություն, սովորեցնել վարքի կուլտուրա: Դրան հասնելու համար հարկավոր է ծնողի միջամտությունը:

Ուսուցիչը պիտի լավ իմանա դժվար երեխաների հոգեբանությունը, ծնողի հետ գտնի այն օղակը, որ կօգնի նրան դուրս գալու դժվար կացությունից:

ՀԵՂԻՆԵ ՎԱԹՅԱՆ,
ՀԱՍՄԻԿ ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ

ՖԵՄԻՆԻԶՄ

Յուրաքանչյուր կին պետք է իմանա իր իրավունքները եւ կարողանա պաշտպանել

Վերջերս մի շարք միջոցառումներով հանդես եկան համագործակցող երկու կազմակերպություններ՝ սոցիոլոգիական «Կանայք հայոց» եւ մշակութային «Ուտոպիանան»: Այդ նախագիծն իրականացվում էր «Մեկ քայլ առաջ, երկու քայլ հետ» խորագրով: Միջոցառումները տեղի ունեցան Երեւանի պետական համալսարանի սոցիոլոգիայի ամբիոնում եւ Թումանյան 40 հասցեում գտնվող մշակութային ակումբում: Կոնֆերանսներին մասնակցում էին ինչպես Հայաստանից, այնպես էլ աշխարհի տարբեր երկրներից ժամանած մի շարք գիտնականներ, փիլիսոփաներ, պատմաբաններ, սոցիոլոգներ, որոնք իրենց տեսակետներն էին ներկայացնում ֆեմինիստական խնդիրների վերաբերյալ:

«Կանայք հայոց» կազմակերպության հիմնադիրն է Լարա Ահարոնյանը Կանադայից: Հայաստանում իր գործունեությունն սկսել է 2003 թ.-ից: Նա մասնագիտությամբ հոգեբան է: Կանադայում զբաղվել է կանանց հիմնախնդիրներով: Հայաստան տեղափոխվելուց հետո մի քանի երիտասարդ մասնագետներով հիմնել են կանանց հիմնախնդիրներով զբաղվող կենտրոն: Ուսումնասիրելով կանանց եւ տղամարդկանց փոխհարաբերությունները նա նկատել է, որ հայ կանանց մեջ, ի տարբերություն արեւմտյան կանանց, կա ինքնավստահության պակաս: Յուրաքանչյուր կին պետք է իմանա իր իրավունքները եւ կարողանա պաշտպանել իրեն: Օրենքի առջեւ տղամարդիկ եւ կանայք պետք է ունենան հավասար իրավունքներ:

Այնպես որ տղամարդկանց դեմ չէ նրանց պայքարը: Կինն է ավանդույթների շարունակողը, իր երեխաներին արժեքներ փոխանցողը: Ուստի նրանք էլ այս հասարակության մեջ պետք է իրենց խոսքն ունենան: Ուսումնասիրելով հայոց պատմությունը, Լարան նկատել է, որ դարեր առաջ եղել են կին եկեղեցականներ, որոնք գործում էին եկեղեցու շրջանակներում, ավետարան կարդում: Կար հայ կին, որը բուժում էր բորոտությունը: Այն ժամանակ նա բուժում էր երաժշտության միջոցով, իսկ այժմ մեզ հայտնի է մուզիկոթերապիան: Եթե պետք է, կինը կռվել է, գրել, դաստիարակել, ղեկավարել: Ինչո՞ւ նա չի կարող անել այդ ամենն այժմ, չէ՞ որ մենք առաջ ենք ընթանում եւ ոչ թե հետ, ասում է Լարան: Կազմակերպության նպատակն է, որ հայ կինն իմանա իր իրավունքները եւ հետո արդեն ինքը որոշի, թե որ ասպարեզն է իրեն համար:

«Ուտոպիանան» ներկայացնում էր Աննա Բարսեղյանը: Կազմակերպությունը հիմնել է ամուսնու՝ Ստեֆան Քրիստոնսոնի հետ Ժնեւում՝ 2002 թ.-ին: Մեկ տարի անց գրանցվել է նաեւ Հայաստանում: Աննան մասնագիտությամբ ճարտարապետ է, արվեստագետ, ազատ համադրող, իսկ Ստեֆանը՝ փիլիսոփայության դոկտորանտ Ժնեւի համալսարանում: Հիմնականում իրենց նախագծերն իրականացնում են Հայաստանում: Մի մեծ նախագիծ էլ Ժնեւում են իրագործել, որի նպատակն էր ներկայացնել հայ ժամանակակից արվեստագետների աշխատանքները: Այս համատեղ միջոցառման նպատակն էր խոսել ֆեմինիզմի մասին, թե ինչ դեր է կատարում ամբողջ աշխարհում: Միջոցառման ժամանակ ներկայացվեցին «Կանայք հայոց» հանդեսը, կազմակերպության հեռանկարները, հետազոտական աշխատանքները:

«Ուտոպիանան» ներկայացնում էր պաստառներ Ժնեւի «Կանանց ազատագրության շարժման» (ԿԱՇ) պատմությունը 1970-1991 թթ.:

Ցուցադրվեց նաեւ դանիացի արվեստագետ Քրիստեն Դյուֆուրի «Եկե՛ք խոսենք» խորագրի ներքո տեսաֆիլմերի մի հավաքածու՝ հեղինակի հարցազրույցները 70-ական թվականներից ի վեր ԱՄՆ-ում ֆեմինիստական շարժումների ակտիվիստ կանանց հետ: Նրանց ստեղծագործական կամ հասարակական գործունեությունն առնչվում է ֆեմինիստական շարժմանը: Այս մշակութային նախագիծը հնարավորություն է տալիս հասկանալու տարբեր հասարակություններում առկա հիմնախնդիրները: Որքանով են դրանք տարբեր, նման, գլոբալ: Նախագծի հեղինակները կարեւորում են այդ հանդիպումները, ստեղծվում է փոխազդեցության դաշտ եւ մեր հասարակությունը դուրս է գալիս մեկուսացումից, որում գտնվում էր խորհրդային շրջանում: Կազմակերպիչները դեմ են միայն արեւմտյան մոդելներն ընդունելուն: Չէ՞ որ մենք պակաս փորձ չունենք: Նրանց տեսակետից կոլեկտիվ երեւակայականի մեջ պետք է վեր հանել այն «սիրույթները», որտեղ արված քայլերը հետ են ընկնում՝ ճանապարհ հարթելով բռնության, անարդարության եւ անտարբերության համար:

ԱՆԴԱ ԱՐՇԱԿՅԱՆ

Կիսաբաց դռների հետեւում...

Քայլում եմ երկար միջանցքով: Շուրջս կիսաբաց դռներ են: Դեմքիս հակավարակիչ դիմակ է, ձեռքիս մեջ կաթիլայինի ասեղն ու լարը...

Ես գտնվում եմ «Արյունաբանական կենտրոնի» մանկական բաժնում: Կիսաբաց դռների հետեւում նստած եւ պառկած են ինձ նման երեխաներ՝ տարբեր հասակի, տարիքի, տարբեր հիվանդություններով ու ակնկալիքներով: Նրանց մեծամասնությունն արդեն վաղուց է այստեղ: Այս երեխաների հայացքներում չկա իմ աչքերի թախծոտ տխրությունը, այս երեխաների հոգիների հայելիները հանգիստ են, անդորր: Ես խոնարհվում եմ մեծ ու փոքր, ծանր ու թեթեւ հիվանդ այս երեխաների առջեւ: Ուժեղ հոգու տեր մարդիկ են իմ դիմաց, նույնիսկ ավելի ուժեղ, քան որոշ մեծահասակներ:

«Արյունաբանական կենտրոնում» բուժվողների համար առաջին օրերը դժվար են ավելի շատ հոգեպես, հետագա օրերը՝ ֆիզիկապես: Բայց այս կյանքում ամեն ինչ անցողիկ է եւ մենք գիտենք դրա մասին: Մեզ բուժում են հրաշալի մասնագետներ, հոգ են տանում հրաշալի բուժքույրեր:

Այսօր ես «Արյունաբանական կենտրոնում» բուժվող հիվանդ եմ, բայց ժամերը կդառնան օրեր, օրերը շաբաթներ, շաբաթները...

Կյանքը շարունակվում է նույնիսկ այս երկար միջանցքի կիսաբաց դռների հետեւում...

ՆԱԻՆԵ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ

Արտերկիր

Վերջին երկու տասնամյակներին աշխարհում արմատական իսլամիզմի տարածումը մասամբ պայմանավորված է գաղտնի ռազմավարությամբ, տարբեր երկրների իշխանությունը զավթելուն ուղղված հատուկ ծրագրով: Կամա թե ակամա այս հետեւության ես հանգում՝ ծանոթանալով Շվեյցարիայի հարավում՝ Լուգանո քաղաքի մոտակայքում շվեյցարացի եւ իտալացի ոստիկանների գտած փաստաթղթին: 2001 թ. նոյեմբերին այն հայտնաբերվեց եգիպտացի բանկատեր Յուսուֆ Նադի առանձնատանը կատարված խուզարկության ժամանակ:

Իսլամիստների գաղտնի ծրագիրը միտված է աշխարհում «Ալլահի թագավորության» հաստատմանը

ԱՄՆ իշխանությունները Նադին մեղադրում են ահաբեկչությանն օժանդակելու մեջ: Նրա առանձնատանը հայտնաբերված փաստաթուղթը գաղտնի էր պահվել գրեթե երկու տասնամյակ: «Նախագիծ» անունը կրող փաստաթուղթը պարունակում է «ողջ աշխարհում Ալլահի թագավորության» հաստատմանն ուղղված ռազմավարությունը:

Յուսուֆ Նադը Լուգանոյի «Ալ Թակուա» բանկի ղեկավարն էր 1988 թ. դրա ստեղծման պահից: Ահաբեկչությանն օժանդակելու մեղադրանքով նրա նկատմամբ հարուցված քրեական գործը փակվեց այս տարվա մայիսին: Սակայն արաբ ֆինանսիստը խոստովանեց, որ ինքը մի քանի տարի շարունակ եղել է «Մուսուլման եղբայրներ» միջազգային արմատական կազմակերպության առաջնորդներից մեկը: Եգիպտոսում 1928 թ. հիմնված կազմակերպությունը հետագայում վերածվեց լայնընդգրկուն «Իսլամական շարժման», որն այսօր աշխարհում իսլամիզմի դիրքերից հանդես եկող գլխավոր ուժն է:

1982 թ. դեկտեմբերին գրված 14 էջանոց «Նախագիծը» սկսվում է հետեւյալ տողերով. «Այս զեկուցագրում շարադրվում է իսլամական քաղաքականության միջազգային ռազմավարության համապարփակ ընկալումը: Դրա ղեկավար դրույթներին համապատասխան տարբեր տարածաշրջաններում մշակված է տեղական մակարդակի իսլամական քաղաքականություն»:

Փաստաթուղթը հանձնարարում է «ուսումնասիրել իշխանության տեղական եւ համաշխարհային կենտրոններն ու դրանք սեփական ազդեցությանը ենթարկելու հնարավորությունները», «տեղերում կապ հաստատել սրբազան պատերազմին՝ ջիհադին մասնակցող յուրաքանչյուր նոր շարժման հետ», «Պաղեստինում ստեղծել ջիհադի բջիջներ, հրեաների հանդեպ թշնամանք սերմանել» եւ այլն: Այս ամենի նպատակն է «իսլամիստական աշխարհի միասնական հունով առաջ մղել՝ աշխարհում Ալլահի իշխանությունը հավերժացնելու համար»:

«Ալ Թակուա» բանկի գործն ուսումնասիրած քննիչները վերլուծական նյութեր են նվիրել «Նախագծին» եւ դրա բովանդակությանը: 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից հետո Շվեյցարիայի ոստիկանությունում ստեղծված հատուկ բաժնի գաղտնի տեղեկանքում նշվում է, որ «Նախագիծը» հանգամանորեն պարզաբանում է այն ռազմավարությունը, որը պետք է ապահովի «Մուսուլման եղբայրների» ազդեցության աճը մահմեդական աշխարհում: «Կազմակերպության անդամներին հանձնարարված է թափանցել գոյություն ունեցող խմբավորումների մեջ: Այդ դեպքում անհնար կլինի նրանց բացահայտել եւ չեզոքացնել», ընդգծվում է տեղեկանքում:

Շվեյցարիայի քննիչների զեկուցագրերից մեկը վկայակոչելով՝ Ժնեւի «Լը Տան» թերթը գրում է, որ «Նախագիծը» եւ խուզարկության ժամանակ հայտնաբերված մյուս փաստաթղթերը «հաստատում են «Մուսուլման եղբայրների» ուղղակի կամ անուղղակի դերը ողջ աշխարհում արմատական իսլամի տարածման մեջ»:

«Նախագիծը» որոշակիորեն նպաստել է, որպեսզի «Մուսուլման եղբայրները» եւ նրանց ժառանգորդները կրոնական, կրթական եւ բարեգործական հաստատություններ ստեղծեն Եվրոպայում եւ ԱՄՆ-ում: Փաստաթուղթն իրոք խորհուրդ է տալիս «ժողովրդի հետ շփվելու նպատակով ստեղծել սոցիալական, տնտեսական, գիտական եւ բժշկական հիմնարկներ, թափանցել սոցիալական ծառայությունների ոլորտ»: Հանձնարարվում է «ուսումնասիրել քաղաքական ոլորտները եւ յուրաքանչյուր երկրում հաջողության հասնելու հնարավորությունները»:

Եվրոպացի պաշտոնյաներից մեկի բնորոշմամբ, «Նախագծի» բովանդակությունն արտահայտում է «ներթափանցման ամբողջատիրական գաղափարախոսություն, որը երկարաժամկետ առումով ամենամեծ սպառնալիքն է եվրոպական հասարակության համար»: Նրա կարծիքով, արդեն տասը տարի հետո Եվրոպայում կհնչեն զուգահեռ համակարգի, «մահմեդական խորհրդարանների» ստեղծման պահանջներ: Նման երեւույթ արդեն իսկ նկատվում է իսլամիստների եվրոպական կենտրոնավայր դարձած Լոնդոնում: Եվրոպայում արագորեն բազմացող իսլամիստ արմատականները կփորձեն աստիճանաբար քայքայել եվրոպական հաստատություններն ու կառույցները:

Իր անունը հրապարակել չցանկացող հիշյալ պաշտոնյան ընդգծում է, որ «Նախագիծ» կոչված փաստաթուղթն իրականում իսլամիստական ծրագիր է, որի կետերից մի քանիսն աշխարհում արդեն իրողություն են դարձել: Խոսքը մասնավորապես այն կանխագուշակությունների մասին է, թե պաղեստինյան գրավյալ տարածքներում պարտիզանական պատերազմ կծավալվի Իսրայելի դեմ, իսկ Բոսնիայից մինչեւ Ֆիլիպիններ իսլամիստական զինված խմբավորումները կվայելեն «Մուսուլման եղբայրների» աջակցությունը:

Պատրաստեց
Պ. ԲԵՐԻՑՅԱՆԸ

Ճապոնիան մասնավորեցնում է փոստային ծառայությունը

Ճապոնիայի խորհրդարանի Ներկայացուցիչների պալատը երեկ հաստատել է փոստային ծառայության սեփականաշնորհմանը վերաբերող օրինագծերի շարքը: Տվյալ միջոցառումը վարչապետ Ջյունիչիրո Կոիձումիի տնտեսական ռազմավարության հիմքն է:

Ավելի վաղ տվյալ բարեփոխման անցկացման անհաջող փորձը պատրվակ էր ծառայել, որպեսզի նա ցրի Ներկայացուցիչների պալատը եւ կազմակերպի վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրություններ: Այդ ընտրություններում սեպտեմբերի 11-ին վարչապետը համոզիչ հաղթանակ տարավ եւ ամրապնդեց իր դիրքերը:

Ճապոնիայում փոստը շատ ավելին է, քան լոկ թղթակցության առաքման ծառայությունը: Ճապոնիայի փոստային գերատեսչությունն աշխարհի խոշորագույն ֆինանսական հաստատությունն է եւ երկրի գլխավոր խնայողական դրամարկղի դերն է կատարում: Գերատեսչության հիմնադրամը կազմում է 340 տրիլիոն իեն (մոտ 3 տրիլիոն դոլար): Բացի դրանից, Ճապոնիայի փոստային ծառայությունը 140 տրիլիոն իեն կազմող արժեթղթերով պետական պարտքի գլխավոր տերն է:

Այս ամենի շնորհիվ փոստը վերածվել է պետական վիթխարի բյուրոկրատական մեքենայի, որը փոստային առաքումներ է կատարում, գործում է որպես խնայբանկ եւ ամբողջ երկրում գործող իր հազարավոր բաժանմունքներում ապահովագրական փաստաթղթեր է տալիս:

Կոիձումիի Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցությունը կտրականապես դեմ է փոփոխություններին: Արդեն 50 տարի երկրում իշխող կուսակցությունը փոստային ծառայությունն օգտագործում է պետական ծախսերի էժան ֆինանսավորում ստանալու եւ համակիրներին պաշտոններ բաշխելու նպատակով: Փոստատերերից շատերն իրենց պաշտոնը հանձնում են ժառանգներին, իսկ որոշ բաժանմունքներ 4 եւ ավելի սերունդների կյանքի ընթացքում պատկանում են միեւնույն ընտանիքներին:

ՓԱՐԻԶ

Աբդուլլահ Գյուլ. «Փամուքը կպահի իր դեմ հարուցված դատը»

«Ազգը» նախորդ համարում նշել էր, որ հայտնի թուրք գրող Օրհան Փամուքին մրցանակ տալու խնդրում երկփեղկվել է Նոբելյան հանձնաժողովը: Թուրքական «Զաման» թերթն էլ հոկտեմբերի 10-ի համարում Փարիզից տեղեկացրել էր Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի հայտարարության մասին, որտեղ նա ասել է, որ Փամուքը կպահի այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության պնդումների առնչությամբ իր դեմ հարուցված դատական գործը:

Գյուլն այդ հայտարարությունն արել է Փարիզում՝ ֆրանսիական հեռուստաընկերության հարցերին պատասխանելիս մասնավորապես ասելով. «Մեր երկրում համանման դատ հարուցվել է մինչ այդ՝ մեկ ուրիշի դեմ նույն արտահայտությունների համար: Հետեւաբար չենք կասկածում, որ դատավարությունը կավարտվի հօգուտ Փամուքի»:

Հիշեցման կարգով նշենք, որ Օրհան Փամուքը շվեյցարացի լրագրողին տված հարցազրույցում ասել էր. «Այս հողերում 1 մլն հայ եւ 30 հազար քուրդ է սպանվել»: Ի դեպ, Եվրոմիության ընդարձակման գծով եվրոհանձնաժողովի հանձնակատար Օլի Ռենն անցյալ շաբաթվա վերջին Թուրքիայում էր եւ Օրհան Փամուքին այցելել է նրա տանը:

Հ. Չ.

Հայերի կորուստները «Կատրինա» ծովամրրիկից

Ֆլորիդայում սեպտեմբերի վերջերին «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի աշխատակից Դեֆնի Աբիլի հետ հանդիպմանը «Կատրինա» մրրիկի ականատեսը դարձած Հայ առաքելական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ հայր Ներսես Ջեբեջյանը հետաքրքրական մանրամասնություններ է պատմել տարածաշրջանի հայ համայնքների մասին: Նոր Օռլեանում, օրինակ, 26 հայ ընտանիքների տներ եւ ձեռնարկատիրական օբյեկտներ ամբողջովին ավերվել են: «Մարդիկ հեռացել էին համարյա ոչինչ չվերցնելով իրենց հետ: Հիմա ամեն ինչ ջրի տակ է մնացել: Ոմանք գնացել են Բատոն Ռուժ, Դալլաս, որտեղ հայ ընտանիքներն իրենց դռները սիրահոժար բացել են նրանց առաջ: Կան ընտանիքներ, որոնք մինչեւ Կալիֆոռնիա են հասել», ասել է նա եւ շարունակել. «Հյուստոնում մոտ 500 ընտանիքներ են ապրում, իսկ Լուիզիանայում մեծ մասամբ հաճընցիներ են: Հոկտեմբերի վերջերին դարձյալ մեկնելու եմ Լուիզիանա՝ պատարագ մատուցելու եւ ավանդական ճաշկերույթին ներկա գտնվելու ի հիշատակ Հաճըն քաղաքի: Ինչ վերաբերում է Բատոն Ռուժին, հայերն այնտեղ հաստատվել են մոտ 30 տարի առաջ՝ գալով Սիրիայից, Եգիպտոսից, Լիբանանից, Իրանից եւ Հայաստանից»:

Ըստ թերթի, 1984-ին, երբ համայնքի ղեկավարները հավաքվելով որոշել են եկեղեցական ծուխ ստեղծել եւ հայերեն լեզվով արարողություններ մատուցել, Ներսես Ջեբեջյանը, Արեւելյան թեմի այն ժամանակվա առաջնորդ Թորգոմ արք. Մանուկյանի կարգադրությամբ, ստանձնել է Նոր Օռլեանի եւ Բատոն Ռուժի հոգեւոր հովվի պաշտոնը:

Հ. Օ.

Աբբաս-Շարոն հանդիպումը կրկին հետաձգվեց

Պաղեստինյան կողմի առաջարկությամբ հետաձգվել է Պաղեստինի ղեկավար Մահմուդ Աբբասի եւ Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի հոկտեմբերի 11-ին նախատեսված հանդիպումը: Հավանաբար այն տեղի կունենա նոյեմբերին: «Հաարեց» թերթի տվյալներով, մինչ այդ անցկացվելու են նոր երկկողմ խորհրդակցություններ:

Հետաձգման պատճառը բանակցությունների ծրագրին առնչվող տարաձայնություններն են: Պաղեստինի վարչակազմը պահանջում է Իսրայելի բանտերից ազատ արձակել պաղեստինցի կալանավորներին, հայրենադարձվելու իրավունք տալ ահաբեկչության ամբաստանությամբ արտաքսված պաղեստինցիներին, ինչպես նաեւ Պաղեստինի անվտանգության ուժերին հանձնել Հեբրոնը, Բեթղեհեմը եւ որոշ այլ քաղաքներ:

Իսրայելի կառավարությունն առայժմ «պատրաստ չէ» քննարկելու այդ հարցերը: Պաշտպանության նախարար Շաուլ Մոֆազը դեմ է քաղաքների հանձնմանը: Նրա խոսքերով, դա վտանգավոր քայլ կլիներ, քանի դեռ Պաղեստինի վարչակազմն արդյունավետ պայքար չի ծավալել ահաբեկչության դեմ:

Վերջին երկու շաբաթներին Շարոն-Աբբաս հանդիպումը հետաձգվում է արդեն երկրորդ անգամ: Սեպտեմբերի վերջերին պաղեստինցիների ներկայացուցիչ Սայեբ Էրեկաթը կոչ էր արել հավելյալ ջանքեր գործադրել, որպեսզի չանցկացվի «հանդիպում հանուն հանդիպման»:

Նա Իսրայելի կառավարությանը հորդորել էր անհապաղ բանակցություններ սկսել, որպեսզի վերջնականորեն լուծվեն ապագա Պաղեստինի պետության սահմանների, Երուսաղեմի կարգավիճակի եւ պաղեստինցի գաղթականների հայրենադարձման հարցերը: Մինչդեռ Իսրայելի կառավարության գլխավոր պահանջը մնում է պաղեստինյան ահաբեկչական խմբավորումների զինաթափումը:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Իսրայելի անվտանգության ընդհանուր ծառայությունն Այսրհորդանանում ձերբակալել է «Համաս» արմատական խմբավորման 3 ահաբեկչական ցանցերի տասնյակ գրոհայինների: Ընդհանուր առմամբ ձերբակալվել է 117 մարդ: RFI ռադիոկայանի տվյալներով, ահաբեկչական բջիջները գործել են Ռամալլայի շրջանում, Հեբրոն քաղաքից հյուսիս եւ հարավ-արեւմուտք ընկած շրջաններում:

Պ. Ք.

Մշակույթ

Մեր ժամանակների կարկառուն ջութակահարը վերջերս համերգ տվեց Երեւանում: Նա ելույթ ունեցավ Ա. Խաչատրյանի անվան համերգասրահում, ինչպես եւ 1977 թ. սեպտեմբերին, երբ մեր տանձալի դիրիժոր Դավիթ Խանջյանի ղեկավարած Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հետ համերգաշրջանը բացեց Լ. վան Բեթհովենի Ջութակի կոնցերտով (Ալֆրեդ Շնիտկեի նոր կադենցիայով): Հաջորդ օրը նա անմոռանալի համերգ տվեց դաշնակահար Անդրեյ Գավրիլովի հետ (մայրական կողմից հայ է), որտեղ, ի թիվս այլ գործերի, կատարվեց Դմիտրի Շոստակովիչի Ջութակի ու դաշնամուրի սոնատը:

...մասային շեշտադրումները, իսկ որ գլխավորն է՝ լիակատար ձուլումը երաժշտության տարերքի հետ:

Բեմի վրա Կրեմերը յուրօրինակ մարդ-գործիք է, այսինքն՝ արտահայտողի եւ արտահայտվողի ինչ-որ համադրություն: Նրա նվագում բացակայում է երաժշտություն մեկնաբանող երաժիշտ-կատարողի վերացական հասկացությունը: Ոչ մի պահ չշեղվելով հնագույն գործիքից (դա Գվարների դել Ջեզուի 1730 թ. պատրաստած հիանալի ջութակն է) եւ, իհարկե, կատարվող ստեղծագործությունից, Կրեմերը հաղթահարում է հնչյունային վերացարկման երեւույթը: Հնչողությունը դառնում է երաժշտության հեղինակի ձայնի իրացման մի ձեւ, եւ որքան որոշ մասում տպավորվեց զուտ ռոմանտիկական քնարերգության զարգացումը:

Նինո Ռոտայի էկլեկտիկ երաժշտությանը համապատասխան հնչեց այս տարվա յուրօրինակ կոլաժային երկը՝ լարային նվագախմբի եւ հարվածային գործիքների համար գրված «Sempre Primavera»-ն («Հավերժական գարուն»), որը սարքված է Բեթհովենի (N 5 «Գարնանային» սոնատ ջութակի եւ դաշնամուրի համար), Ի. Ստրավինսկու («Սրբազան գարուն» բալետից), Լ. Դեսյատնիկովի եւ Ա. Պյացոլլայի «Գարնանային» ստեղծագործությունների պատառիկներից եւ վերջերս Ա. Վիվալդիի «Տարվա եղանակների» մի հատվածից: Միակցումը եւ

Գիդոն Կրեմերը եւ նրա «Kremerata Baltica»-ն

Գիդոնն այն ժամանակ 30 տարեկան էր, 4 անգամ արժանացել էր միջազգային դափնեկրի կոչման, այդ թվում Ն. Պագանինիի եւ Պ. Ի. Չայկովսկու անվան մրցույթի առաջին մրցանակների: Դավիթ Օյստրախի արժանավոր սանը (1971 թ. նա ավարտել է Մոսկվայի կոնսերվատորիան Դ. Օյստրախի եւ Պ. Բոնդարենկոյի դասարանում, 1973 թ.՝ ջութակի մեծ վարպետի մահվանից մեկ տարի առաջ, ասպիրանտուրան) անմիջապես դարձավ ջութակի խորհրդային դպրոցի առաջատար: Արտակարգ օժտվածությունը նրան թույլ տվեց կուտակել ռուսական դպրոցի լավագույն արժեքները. Դ. Օյստրախից՝ հնչյունի մոգականորեն արտահայտիչ կանտիլենան, Լ. Կոգանից՝ մտքի էներգիան, որը բացում է տրանսցենդենտալ երեւակայության հորիզոններ: Այդ հատկությունների համադրությունն արդի աշխարհընկալմանը զուգորդվելով՝ Կրեմերի արվեստին հաղորդեցին բացառիկություն եւ ունիվերսալություն:

Այսօր հարկ չկա խոսել Կրեմերի համաշխարհային փառքի մասին. դա ամենքին է հայտնի: Մուտք գործելով 20-րդ դարի լավագույն երաժիշտների կոհորտա, Կրեմերն ազդեց կոմպոզիտորական ստեղծագործության զարգացման, գեղարվեստական նոր չափանիշների ձեւավորման, երիտասարդ կատարողների սերնդի դաստիարակման վրա: Ասվածի օրինակ կարող է ծառայել 1977 թ. Լատվիայի, Լիտվայի եւ Էստոնիայի ուսանողներից նրա կազմած «Kremerata Baltica» լարային նվագախմբի գործունեությունը: Տարեկան ավելի քան 7 ամիս համերգներ տալով տարբեր երկրներում, նվագախումբը հաճախ հանդես է գալիս Մերձբալթիկայում եւ Ռուսաստանում, դրանով իսկ շաղկապելով Գիդոն Կրեմերի կենսագրության ուղեգիծը՝ ծննդավայրը (Ռիգա), արտիստական կազմավորումը (Մոսկվա) եւ բնակության վայրը (ողջ աշխարհը):

«Kremerata Baltica»-ի հետ համագործակցում են խոշորագույն մենակատարներ եւ դիրիժորներ, բայց հենց Կրեմերն է սահմանում նվագախմբի կատարողական ոճը: Նրա ղեկավարությամբ համույթն ի հայտ է բերում արտասովոր ստեղծագործական ներուժ, ցուցադրելով անթերի տեխնիկայի եւ արտիստիզմի միասնականություն: Երիտասարդ երաժիշտները Կրեմերին լսելով (նա մենանվագ է կատարում կամ նստում է առաջին նոտակալի մոտ), ժառանգում են նրա ռիթմի սրված զգացողությունը, արտաբերման բնույթը, ի-անկրկնելի է այդ ձայնը, այնքան զգուշավոր է Կրեմերն այն հաղորդելիս:

Հենց դա տեղի ունեցավ վրացի խոշորագույն կոմպոզիտոր Գիա Կանչելիի (ծնվ. 1935 թ.) «V and V» (Voice and Violinists) ջութակի, ժապավենի եւ նվագախմբի համար գրած ստեղծագործության հնչյունային կատարման ժամանակ: Կանչելիին բնորոշ սակավաբառ ոճը (1995 թ.) մենակատարը կառուցում է ընդամենը մի քանի հնչյուններով, որոնց Կրեմերը օժտում է առանձնահատուկ տրանսցենդենտալությամբ: Նվագախմբի դիսոնանսներով հագեցած ուղղահայացը լուկ ընդգծում է առանձին ձայների ուժը, որոնք ձգում են, կլանում ունկնդիրների ողջ ուշադրությունը:

Որպես բիս Կրեմերը նվագախմբի հետ կատարեց Գ. Կանչելիի եւս մեկ նրբագեղ մանրանվագ (նույնպես 1995 թ.)՝ «Rag-Gidon-Time»-ը, որը յուրօրինակ բառախաղ է ջազային ragtime-ի ռիթմիկ ձեւակերպման առթիվ: Դահլիճում երաժշտության հեղինակի՝ Հայաստանում սիրված կոմպոզիտոր Գ. Կանչելիի ներկայությունն ավելի մեծ նշանակություն տվեց երեւանյան պրեմիերային:

Նոր «Kremerata Baltica»-ի ծրագիրը ներառում էր 20-րդ դարի երաժշտության ժանրային ու ոճային տարատեսակներ: Այսպես, կատարվեց իտալացի կոմպոզիտոր Նինո Ռոտայի Լարային նվագախմբի կոնցերտը: Նա գործակցել է աշխարհահռչակ մի շարք բեմադրիչների, հատկապես Ֆեդերիկո Ֆելինիի հետ: Կոնցերտի ավանդական 4 մասանոց շարքը, որն անցյալ դարի առաջին կեսին Ջ. Ֆ. Մալիպիերոյի գլխավորած իտալական երաժշտության նեոկլասիկ ոճով է, զույգ մասերում արտահայտում էր կինոկոմպոզիտորի ձեռագիրը, մինչդեռ թախծոտ եր-լրամշակումն իրականացրել են Կրեմերը եւ նվագախմբի թմբկահար Անդրեյ Պուշկարյովը: Այդ երկին համապատասխանում էր Աստոր Պյացոլլայի (1921-1992 թթ.) «Oblivion» հանրահայտ տանգոն:

Բայց համերգի գլխավոր բեռն իր վրա է կրում Դ. Շոստակովիչի Ջութակի սոնատի (երկ 134 in G) կատարումը, որը մշակված էր ջութակի, լարային նվագախմբի եւ հարվածայինների համար: Սոնատը գրված է 1968 թ. Դ. Օյստրախի 60-ամյակի առթիվ: Նրա աշակերտ Կրեմերի նվագացանկում Շոստակովիչի Սոնատը կա արտիստական գործունեության սկզբից: Ինչպես նշվեց, նա Երեւանում այն նվագել է 1977 թ., իսկ հիմա, ունենալով Ա. Շնիտկեի եւ Ս. Գուբայդուլինայի երաժշտության ընթերցումների հարուստ փորձը, Շոստակովիչի ստեղծագործությունը հագեցրեց նոր սեմանտիկայով: Նվագախմբային տարբերակը եռամաս Սոնատը վերածեց Ջութակի կոնցերտի:

«Kremerata Baltica»-ն նվագում էր որպես մեկ գործիք, զարմացնելով մտքի հասունությամբ եւ անսամբլային հավասարակշռությամբ: Սոնատի առաջին մասում ցածր լարայինները հրաշալիորեն ընդգծում էին մենակատար ջութակի ձայնը, իսկ բարձր լարայինները հաջողությամբ ձգտում էին նմանվել դրա տեմբրային երանգին:

Անցած տասնամյակները հետք են թողել Կրեմերի կողմից Սոնատի մեկնաբանման վրա: Բացահայտելով Շոստակովիչի ոգու վեհությունը, նա արդիականացնում է երաժշտությունը, շեշտելով վարպետի հիմնարար դերը նորագույն ժամանակների երաժշտության համար: Allegretto-ի (երկրորդ մաս) մոլեգին պատկերն օղակված զտանակ է, որն աստիճանաբար, դանդաղորեն բացվում է: Այդ մասին հաջորդող Largo-ն, հիշեցնելով առաջին մասի պատկերների հոյակերտությունը, երաժշտությունը հագեցնում է փիլիսոփայական քնարերգության գեղեցկությամբ: Մասի կառուցվածքին համապատասխան, որտեղ պոլիֆոնիկ մեծ բաժինը (պասսակալիա) փոխարինում է ազատ զարգացման բաժնին, Գիդոն Կրեմերն արտանյութականացնում է ջութակի հնչողությունը, ասես անցնելով «զուտ բանականության» հարթություն, որտեղից վերադառնալով (հարվածայինների տպավորիչ բարձրակետը)՝ մենանվագի կադենցիայի հնչյուններում ձեռք բերի մետաֆիզիկական իրականության նոր իմաստ:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Սփյուռքի օտարագիր հայ բանաստեղծության ուսումնասիրության առիթով

Այլալեզու գրող մեր հայրենակիցներին հայաստանցի ընթերցողներին ծանաչելի դարձնելու անհրաժեշտությամբ հրավիրված օտարագիր գրողների համաժողովի խնդիրներից մեկը ամենատարբեր մշակույթների ազդեցություններով եւ անգամ հայկականության տարրեր չպարունակող ստեղծագործություններն իբրեւ հայկական մշակույթի տարր դիտելչդիտելն է: Բացի Ուիլյամ Սարոյանից, Լեւոն Զավեն-Սյուրմելյանից, Դայանա Տեր-Հովհաննիսյանից, Ալիսիա Կիրակոսյանից, Վահե Գոդելից, վերջերս էլ Պիտեր Բալաքյանից եւ Հակոբ Խաչիկյանից մեր ընթերցողին օտարագիր հայ հեղինակների այլ անուններ գրեթե հայտնի չեն, երբ արտերկրում ապրող մեր հայրենակիցների թիվը միայն ԱՄՆ-ում 100-ից անց է: Համաժողովի առիթով լույս տեսած Վարդան Փարթամյանի «Սփյուռքի օտարագիր բանաստեղծները» ուսումնասիրությունը բավականին հանգամանալի անդրադարձ է օտարագրության երեւույթին:

Գրքի ներածականում հեղինակը վերոհիշյալ խնդիրը դիտարկում է զուտ գրականագիտական շրջանակներից դուրս՝ կապելով ազգի գոյատեւման, ազգային հոգեբանության եւ այլ երեւույթների հետ: Վկայաբերելով Հակոբ Գույումճյանի «Անգլիագիր հայ գրողներու խնդիրը» հոդվածը, ըստ որի օտարագրությունը տանում է անխուսափելիորեն խզման սեփական ժողովրդից եւ գրականությունից, քանի որ ազգային ինքնության հիմքը լեզուն է, հեղինակը միաժամանակ պատմական անհրաժեշտ իրողություններից ելնելով՝ օրինակ է բերում Մխիթար Սեբաստացու փորձը, երբ հայերենը ծանաչելի դարձնելու համար նա օգտագործում է թուրքերենի մատչելիությունը՝ այդ լեզվով տպագրելով «Դուռն քերականութեան աշխարհաբար լեզուին հայոց» աշխատությունը: Նմանապես վկայաբերում է հայատառ թուրքերենով գրված «Ագապի» վեպին Մ. Նալբանդյանի տված գնահատականը՝ իբրեւ ազգային վիպասանության օրինակ:

Ըստ հեղինակի, նման օրինաչափությունները ծնում են օտարագրության նկատմամբ «ուրույն մոտեցման» անհրաժեշտություն: Վկայաբերվում է Նյու Յորքի «Արարատ» հանդեսի էջերում օտարագիր հայ գրականության մասին քննարկումները, որոնք ազգային շրջանակներից դուրս գալով՝ վերածվել են «արդիականության հետ կապվող» համընդհանուր խնդրի, քանի որ օտարագրությունը միայն հայկական երեւույթ չէ:

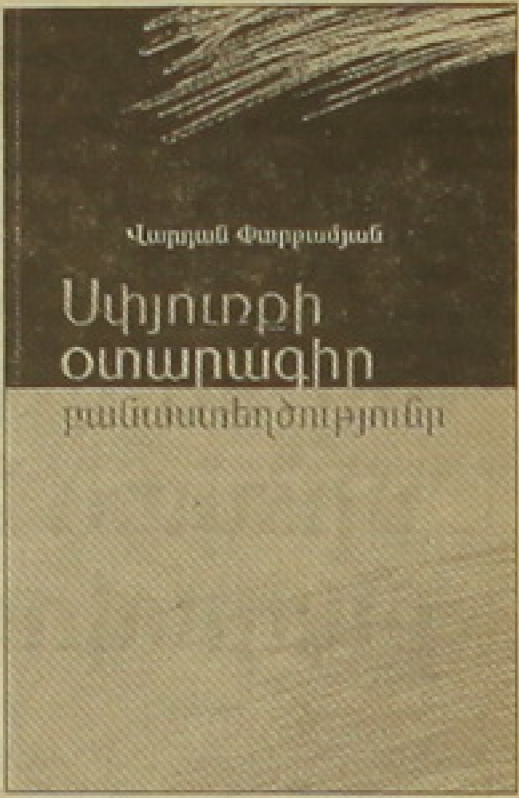

Հեղինակը, մեկնաբանություն-վերլուծություններն ամփոփելով, հանգում է նրան, որ պայմանականություններից ազատ լինելու հանգամանքը, նաեւ գրական-հասարակական սերտ շփումներն են խթանել այդ բանաստեղծության զարգացմանը, եւ որ «այդ գրականությունը կտրված չէ հայ մարդուց ոչ միայն իր արմնակցական կապերով, այլեւ նրան հուզող խնդիրներից, հոգեբանական տարընթացություններից, հայածին բազմաբնույթ մտածողություններից»: Իսկ ամենակարեւորը՝ միեւնույն է այս կամ այն կերպ այս մշակույթը, եթե արժեքավոր է, մտնում է համաշխարհային գրականության պատմության մեջ՝ հարստացնելով դա:

Ուսումնասիրությունը բաղկացած է հինգ ենթաբաժիններից՝ «Ո՞վ եմ ես» (Ա), «Կենսավորվող ավանդներով» (Բ), «Եղեռնապատում» (Գ), «Հավերժականի խորհուրդը» (Դ), «Ծննդանշան» (Ե) եւ ծանոթագրությունից:

Գիրքը տպագրել է «Մուղնի» հրատարակչությունը, Գալուստ Գյուլբենկյան հիմնարկության հովանավորությամբ, նրա հայկական բաժանմունքի տնօրեն Զավեն Եկավյանի ջանքերով: Տպաքանակի մի մասը տրվելու է օտարագիր հայ գրողների առաջին համաժողովի մասնակիցներին:

Մ. ԲԱՂԱԼՅԱՆ

Ազգային գրադարանը ներկայացնում է սփյուռքի նվիրատվությունը

Սփյուռքի, արտերկրի տարատեսակ կազմակերպությունների, գրադարանների եւ հրատարակչությունների հետ ազգային գրադարանի կապերը հաստատվել են վաղուց, որի արդյունքը գրքերի, հրատարակություններ նվիրատվություններն են մեկ-մեկու: Սփյուռքի նվիրատվությունների շնորհիվ այսօր ազգային գրադարանն ունի հարուստ եւ հետաքրքրական ֆոնդ, որը պարբերաբար ներկայացնում է հանրությանն ու իր ընթերցողներին:

2005 թ. գրադարանը սփյուռքից ստացել է 8900 միավոր գրականություն, որից 195 նմուշ երեկ ներկայացրել էր ազգային գրադարանի գրքափոխանակության եւ արտաքին կապերի բաժինը: Բաժնի վարիչ Ալիսա Ադամյանի խոսքերով, ներկայացվածը ընդամենը մի պատառիկն է բաժնի ունեցած հարուստ ֆոնդից: Բաժնի վարիչը նշեց նաեւ, որ սփյուռքահայերի նվիրատվությունը շարունակական պրոցես է եւ ամեն տարի դրանց շնորհիվ համալրվում է գրադարանի ֆոնդը. օրինակ 2004 թ. սփյուռքի նվիրատվությունը կազմել է 12. 000 միավոր գիրք: Երեկվա նվիրատվությունը ստացվել է հիմնականում Ռումինիայից, Եգիպտոսից, Ամերիկայի արեւմտյան թեմից, Թուրքիայի «Արաս» հրատարակչությունից: Ցուցադրված նմուշները անգլերեն, ռուսերեն, հայերեն, պարսկերեն եւ արաբերեն գրքեր էին, որոնք ներկայացնում էին երաժշտական, հայագիտական, հայ հին գրականություն:

Ալիսա Ադամյանը հայտնեց, որ գրադարանը գրքափոխանակության կապեր ունի 37 երկրների 86 կազմակերպությունների, գրադարանների եւ հրատարակչությունների հետ: Իսկ թե մենք ինչքան եւ ինչպիսի գրականություն ենք նվիրում սփյուռքին, բաժնի վարիչը նշեց. «Իհարկե, մեր հնարավորությունները սահմանափակ են, բայց մենք էլ ենք երբեմն տեղական հրատարակություններ նվիրում սփյուռքին: Դրանում հիմնականում հետաքրքրվում են պատմական, հայագիտական, երբեմն էլ մանկագիտական գրականությամբ»:

ՎՈՉԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

«Մեր նպատակն է պատրաստել առողջ եւ ուժեղ երիտասարդներ»

Ֆիզիկական կուլտուրայի պետական ինստիտուտը 60 տարեկան է

*Այս տարի լրանում է ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտի (ՖԿՀՊԻ) հիմնադրման 60-ամյակը, որը հոկտեմբերի 24-ին նշվելու է օպերայի դահլիճում: Ինստիտուտի հոբելյանական տարվա, ինչու չէ նաեւ անցած ճանապարհի, լուծված եւ առկա խնդիրների մասին խոսելու համար «Ազգը» հանդիպեց ինստիտուտի ռեկտոր, գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր **Վահրամ Առաքելյանի** հետ:*

1988 թ.-ից ինստիտուտը ղեկավարող ռեկտորը մեզ հետ զրույցում ոչ մի հիմնախնդրի չանդրադարձավ՝ նշելով. «Մենք խնդիրներ չենք ստեղծում, մենք դրանք հարթեցնում ենք»: Փոխարենը պրն Առաքելյանը փոքր պատմական անդրադարձից հետո ներկայացրեց ինստիտուտի այժմյան ձեռքբերումները:

1945 թ. հիմնադրված ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտը, որի առաջին տնօրենն է եղել ֆիզիկական դաստիարակության բնագավառի խոշոր մասնագետ Հայկ Փարսադանյանը, կարեւոր նշանակություն ունեցավ: Առաջին անգամ Հայաստանում ստեղծված բարձրագույն ուսումնական հաստատությունը կոչված էր բարձր որակավորում ունեցող կադրեր պատրաստել ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի բնագավառի համար: Ռեկտորի հավաստմամբ, ինստիտուտի կայացումը դժվար է եղել: Հիմնադրման տարում բուհն ունեցել է 60 ուսանող, 26 հոգուց բաղկացած դասախոսական կազմ, չեն եղել անհրաժեշտ գրականություն եւ շենքային պայմաններ: Բուհում հաստատված առաջին մարզական մասնագիտացումները ըմբշամարտ, մարմնամարզություն, դահուկասպորտ, ֆուտբոլ եւ եւս մի քանի մարզաձեւերից էին, որոնք սակայն ակտիվ գործունեություն են ծավալել բուհի կայացման գործում, զգալի ներդրում ունեցել ուսումնադաստիարակչական, գիտահետազոտական եւ մարզական աշխատանքի կազմակերպման բնագավառում: Այսօր սակայն ռեկտոր Վահրամ Առաքելյանը հպարտությամբ է խոսում ինստիտուտի անցած ճանապարհի մասին:

1959 եւ 80-ական թթ. կառուցված ինստիտուտի 2 մասնաշենքերի կողքին այսօր կառուցվում է 3-րդը: Ռեկտորի խոսքերով, ինստիտուտն այսօր ունի 2 մեծ ֆակուլտետ՝ մարզաառողջարարական եւ մարզչամանկավարժական, 17 ամբիոն, 24 մասնագիտություն, մոտ 2 հազար ուսանող առկա եւ հեռակա բաժիններում, ապահովված է ժամանակակից շոգեբաղնիքներով, մարզադահլիճով, ջեռուցմամբ, գույքով, 22 հազար գրադարանային ֆոնդով, ու յուրաքանչյուր ամբիոն ապահովված է մայրենի լեզվով գրականությամբ: Ինստիտուտի պատմությունը վավերացնում է պատմության թանգարանը, որը բացվել է բուհի 40-ամյակին: Ինստիտուտում հիմնվել է նաեւ սպորտի գիտահետազոտական կենտրոն, մարզական ակումբ (ՖԻՄԱ), բուժկենտրոն: Ինստիտուտում դասախոսում են բազմաթիվ վաստակավոր մարզիչներ, ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի վաստակավոր աշխատողներ, սպորտի վարպետներ, դոկտորներ, պրոֆեսորներ: Իհարկե, լավ է նման պայմանների գոյությունը, մանավանդ որ մենք խնդիր ունենք ավելի լավ պատրաստված մարզիկների:

Ինստիտուտն իր ձեռքբերումներում երախտապարտ է իր բարեկամներին եւ աջակիցներին: «Բացի պետական բյուջեից, մեզ օգնում են ճանաչված մարզիկներ եւ գործարարներ Գագիկ Ծառուկյանը, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը, պատգամավոր Ռուբեն Հայրապետյանը եւ շատերը», հավելեց ռեկտորը: Ինչ վերաբերում է ինստիտուտի հիմնական առաքելությանը, պրն Առաքելյանը նշեց. «Մեր ինստիտուտը տվել է 13 օլիմպիական, 20-ից ավելի աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոններ»:

Ինստիտուտի պատմության նոր փուլում ուշագրավ է մարզական լրագրության եւ ադապտիվ ֆիզիկական կուլտուրա մասնագիտությունների հիմնումը: Վերջինս տարբեր կարգի հաշմանդամ մարդկանց հետ աշխատելու համար մասնագետներ է պատրաստում: Հետաքրքրական է նաեւ ինստիտուտը երիտասարդ կադրերով համալրելու նախաձեռնությունը, որի շնորհիվ այսօր բուհում աշխատում են բավական թվով երիտասարդ դասախոսներ: Իսկ վերջին հինգ տարում պաշտպանվել են 33 ատենախոսություններ, որից 4-ը՝ դոկտորական: Ռեկտոր Վահրամ Առաքելյանի մեկնաբանմամբ. «Մեծերի փորձն ու գիտելիքներն ուժիշ են, բայց լավ աշխատող երիտասարդներ էլ են անհրաժեշտ»: Մի խոսքով, ինստիտուտի հեռանկարներն ու անելիքները շատ են:

Ինչ վերաբերում է բուհի 60-ամյա հոբելյանին, ապա այս տարին ամբողջությամբ նվիրված է եղել ինստիտուտի տարեդարձին: Տարվա ընթացքում կազմակերպվել են տարատեսակ գիտաժողովներ, հուշամրցաշարեր, սեմինարներ եւ մրցումներ: Իսկ հոկտեմբերի 24-ին կկայանա հոբելյանական հիմնական երեկոն, որին, ռեկտորի խոսքերով, հրավիրվել եւ հրավիրվում են ինստիտուտի բոլոր շրջանավարտները՝ սպորտի բնագավառում կրթօջախի ունեցած հաջողությունները տոնելու, հպարտանալու, հիշելու, ինչո՞ւ չէ՝ նաեւ խորհելու...

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Սվիդլերը շարունակում է հետապնդումը

Արգենտինական Սան Լուիս քաղաքում ընթացող շախմատի աշխարհի առաջնությունում ռուսաստանցի գրոսմայստեր Պյոտր Սվիդլերը ջանքեր է գործադրում հասնելու առաջատարին: Այս առումով մրցաշարի 11-րդ տուրը հաջող էր նրա համար: Տուրի կենտրոնական պարտիայում Սվիդլերը հաղթեց իր հայրենակից Մորոզեւիչին եւ Թոփալովից միավորների տարբերությունը հասցրեց 1,5-ի: Ինչ վերաբերում է Թոփալովին, ապա նա մրցաշարի երկրորդ կեսում ընտրել է հանգիստ մարտավարություն:

Բուլղարացի գրոսմայստերն այդեն չորրորդ անընդմեջ պարտիան է ավարտում ոչ-ոքի: Այս անգամ նա խաղաղ դաշն կնքեց Մայքլ Ադամսի հետ:

Մեծ հետաքրքրություն էր ներկայացնում նաեւ Անանդ-Կասիմջանով պարտիան, որում հաղթելով հնդիկ գրոսմայստերը վաստակեց 6,5 միավոր եւ ընթանում է աղյուսակի երրորդ հորիզոնականում: Պոլգարն ու Լեկոն հաշտություն կնքեցին:

12-րդ տուրում մեծ հետաքրքրությամբ է սպասվում Թոփալովի եւ Սվիդլերի մրցախաղը: Սպիտակներով խաղալու է Թոփալովը: Կարելի է վստահաբար փաստել, որ այդ մրցախաղի արդյունքն էապես կազդի չեմպիոնի տիտղոսի համար մղվող պայքարի վրա: Սվիդլերի հաղթանակի դեպքում մրցակիցների միջեւ միավորների տարբերությունը կհասնի նվազագույնի՝ կես միավորի: Իսկ ահա եթե հաջողությունն ուղեկցի Թոփալովին, ապա բուլղարացի շախմատիստը ժամկետից շուտ կհռչակվի աշխարհի չեմպիոն:

Անհաջող մեկնարկ

Բուդապեշտում մեկնարկել է ֆուտզալի չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլի ընտրական 3-րդ խմբի մրցաշարը, որի մասնակիցների թվում է նաեւ Հայաստանի չեմպիոն ու գավաթակիր երեւանի «Թալ Գրիգը»: Մեր թիմին բավական դժվարին մրցակիցներ են բաժին ընկել՝ հանձինս պորտուգալական «Բենֆիկայի», Հունգարիայի «Կոլորսպեկտրում Արամիսի» եւ Կիպրոսի «Արարատի»:

Մեկնարկային խաղում «Թալ Գրիգն» ուժերը չափեց եվրոպայում բավական մեծ համարում ունեցող «Բենֆիկայի» հետ: Խաղասկիզբն անհաջող դասավորվեց մեր թիմի համար: Արդեն 3-րդ րոպեին Լիման բացեց հաշիվը, սակայն 4 րոպե անց Գրիգոր Կապուկրանյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ 2 րոպե անց առաջ մղեց երեւանցիներին: Պորտուգալացի Լիմային հաջողվեց կրկին հավասարակշռություն հաստատել խաղում: Մինչեւ խաղավարտ թիմերի ջանքերն արդյունք չէին տալիս, բայց վերջին րոպեին բախտը ժպտաց պորտուգալացիներին: Ալմեյդայի խփած գնդակը հաղթանակ պարգեւեց պորտուգալացիներին:

Խմբի մյուս խաղում տանտերերը 7-2 հաշվով առավելության հասան Կիպրոսի «Արարատի» նկատմամբ: Վերջինիս կազմում հանդիպմանը մասնակցեցին 3 հայ ֆուտբոլիստներ՝ Հրաչյա Մկրտչյանը, Ալեքսանդր Սարգսյանն ու Գարեգին Կոստանյանը: Կիպրոսցիների խփած գոլերից մեկի հեղինակը հենց Սարգսյանն էր: Երեկ ուշ երեկոյան «Թալ Գրիգը» մրցաշարում իր երկրորդ հանդիպումն անցկացրեց հունգարացիների հետ, իսկ հոկտեմբերի 13-ին մեր չեմպիոնը կմրցի «Արարատի» հետ: Նշենք, որ որակավորման առաջին փուլի մասնակիցները բաժանվել են 8 խմբի: Հաղթողները կմտնեն հաջորդ փուլ:

Ավարտական տուրը կանվանի հաղթողներին

Ստեփանակերտում ավարտին է մոտենում շախմատի միջազգային մրցաշարը: Նախավերջին տուրում «A» խմբի առաջատար Լեւոն Արոնյանը սեւերով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Արթուր Անաստասյանի հետ եւ 5,5 միավորով շարունակում է գլխավորել աղյուսակը: Նրանից կես միավորով հետ են մնում Արթուր Անաստասյանն ու Նակամուրան: Վերջինս սպիտակներով կարեւոր հաղթանակ տոնեց Ալեքսեյ Դրեեւի նկատմամբ: Խաղացանկի քմահաճույքով վերջին տուրում հանդիպում են Արոնյանն ու Նակամուրան: Հենց այդ պարտիայի ելքից էլ կախված կլինի գլխավոր մրցանակի բախտը: Ընդ որում, Արոնյանը խաղալու է սպիտակ խաղաքարերով, ինչն, անշուշտ, առավելություն է տալիս հայ շախմատիստին:

Մրցանակային տեղերի բաշխման հարցում վճռորոշ կլինի նաեւ Ասրյան-Անաստասյան մրցախաղը: Ասրյանը վաստակել է 3,5 միավոր: 8-րդ տուրում նա պարտվեց Մաչեյայից: ՍոկոլովԻվանչուկ պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի: Հիվանդության պատճառով մրցաշարից դուրս է եկել չին շախմատիստ Բուն եւ Բոլոգանին նրա հետ կայանալիք պարտիայում հաղթանակ է գրանցվել:

ԱՆԴՈՐՐԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Վերջին հանդիպումը

Այսօր ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականն աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի ավարտական փուլում կհյուրընկալվի Անդորրայի ֆուտբոլիստներին: Խաղը կսկսվի Երեւանի ժամանակով 19-ին (տեղական ժամանակով 16-ին) եւ կցուցադրվի հանրային հեռուստատեսությամբ: Հանդիպումը կսպասարկի Իռլանդիայի մրցավարական բրիգադը՝ Յան Ստոկեսի գլխավորությամբ:

Հայաստանի հավաքականը մրցավայր է մեկնել երկուշաբթի առավոտյան Երեւան-Վիեննա-Բարսելոն չվերթով: Բարսելոնից էլ թիմը Անդորրա Լա Վելա քաղաք է ուղեւորվել ավտոբուսով: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, վնասվածքների պատճառով հանդիպմանը չեն մասնակցի դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին, կիսապաշտպաններ Աղվան Մկրտչյանն ու Արտավազդ Քարամյանը, հարձակվողներ Էդգար Մանուչարյանն ու Գալուստ Պետրոսյանը: Որակազրկման պատճառով խաղին չի մասնակցի նաեւ հավաքականի ավագ Սարգիս Հովսեփյանը: Սակայն չնայած կազմի հետ կապված դժվարություններին, մինչ Անդորրա մեկնելը «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում հավաքականի գլխավոր մարզիչ Հենկ Վիսմանը հույս հայտնեց, որ առաջիկա խաղում մեր ֆուտբոլիստները կձգտեն ամեն գնով հասնել հաղթանակի: Ըստ Վիսմանի, թեեւ անդորրացիները հանդես են գալիս սեփական հարկի տակ, սակայն ամենայն հավանականությամբ կընտրեն պաշտպանական տակտիկա, քանի որ նրանց այդ խաղում ձեռնտու է ոչ-ոքի արդյունքը: Մեր կողմից ավելացնենք, որ ընտրական առաջին խմբում Անդորրայի հավաքականը մեկ միավորով գերազանցում է Հայաստանի ֆուտբոլիստներին: Վերջին տեղից խուսափելու համար մեր հավաքականին միմիայն հաղթանակ է անհրաժեշտ:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԾՁԲ-05/12 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **«Զբաղվածության բնագավառում գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպման ծառայությունների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-9325, հանձնաժողովի քարտուղար Զ. Մելիքսեթյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող՝ 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.30-ին:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը Եվրոմիության IT.am ծրագրի օժանդակությամբ հայտարարում է մրցույթ Տեղեկատվական Համակարգի Կառավարչի պաշտոնի համար

ՊԱՇՏՈՆԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ տեղեկատվական համակարգի կառավարիչ

ԴԻՄԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՆ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները, որոնք ունեն համապատասխան որակավորում

ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ լրիվ զբաղվածություն

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

պաշտոնավարող անձը համակարգելու է ՀՀ ԱԳՆ տեղեկատվական համակարգերը, ներառյալ՝ ծրագրաշարերն ու սարքաշարերը

ՊԱՇՏՈՆԱՎԱՐՈՂԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ամենօրյա պարտականություններ

ՀՀ ԱԳՆ աշխատակիցների ՏՏ հաշիվների եւ մուտքի իրավունքի ապահովում եւ սպասարկում

ՀՀ ԱԳՆ ցանցի սպասարկում

էլեկտրոնային փոստի, dns եւ proxy կայանների սպասարկում

SQL տվյալների շտեմարանների եւ հարակից ծրագրերի սպասարկում

ՀՀ ԱԳՆ եւ դեսպանությունների միջեւ VPN ցանցի սպասարկում

ՀՀ ԱԳՆ տեղեկատվական համակարգի սպասարկում տեխնիկական նկարագրի համալրում

ՀՀ ԱԳՆ համակարգի կառավարիչներին տեխնիկական աջակցության տրամադրում

Ծրագրից բխող պարտականություններ

Առկա համակարգի բարելավման եւ ՀՀ ԱԳՆ պահանջների ձեւակերպման նպատակով՝ տեխնիկական բնութագրերի պատրաստում,

Մրցույթների եւ գնումների հայտերի պատրաստում եւ մատակարարների ընտրություն,

Մատակարարների հետ համագործակցելով ծրագրերի համար տեխնիկական պահանջների որոշում,

Նոր համակարգերի ընդունման փորձարկումների իրագործում եւ ներդրում,

Տեխնիկական բնութագրերի որոշման եւ իրագործման ընթացակարգերի կատարում,

Մատակարարողների հետ համագործակցելով՝ վերջնական օգտվողների ուսուցման ծրագրի կազմակերպում, անհրաժեշտության դեպքում՝ ուսուցման նյութերի պատրաստում եւ ուսուցման անցկացում:

ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ կամ հարակից մասնագիտությամբ բարձրագույն կրթություն:

UNIX ընտանիքի համակարգերի գերազանց իմացություն,

200-ից ավել համակարգիչներով ցանցի կառավարման 3 տարուց ավելի աշխատանքային փորձ:

SQL տվյալների շտեմարանի գերազանց իմացություն

VPN ցանցի հետ աշխատելու փորձ եւ իմացություն

JavaScript, PHP, C++ ծրագրերի իմացություն

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուների սահուն իմացություն (ներառյալ մասնագիտական տերմինաբանության իմացություն)

ԴԻՄԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ՝ Դիմորդները պետք է ներկայացնեն CV, նշելով որակավորումը, մասնագիտական աշխատանքային փորձը հետեւյալ հասցեով՝ a.baghdasaryan@mfa.am, . 544041(270)

Դիմումների ներկայացման վերջնաժամկետը 2005 թ. հոկտեմբերի 28-ն է:

Աշխատանքի հայտարարություն

ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից ֆինանսավորվող «Հայաստանում ջրային ռեսուրսների կառավարման ինստիտուցիոնալ եւ օրենսդրական հզորացման ծրագիրն» ընդունում է ստորեւ բերված աշխատատեղերի համար ՀՀ քաղաքացիների կողմից ներկայացված դիմումներ: Աշխատանքների մանրամասն նկարագրության համար կարող եք այցելել www.careercenter.am եւ www.armeniadiaspora.com ինտերնետային կայքեր:

1. **Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների մասնագետ,** որ պետք է ունենա համակարգչային գիտությունների կամ համապատասխան այլ բնագավառի բարձրագույն կրթություն, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների համակարգերի եւ ինտերնետային կայքերի ստեղծման եւ պահպանման մեջ նվազագույնը 5 տարվա մասնագիտական փորձ: Նախապատվությունը տրվում է ակտիվ, աշխատանքի հանդեպ պատասխանատվություն դրսեւորող, հայերեն եւ անգլերեն լեզուներին (բանավոր եւ գրավոր) լավ տիրապետող անձանց:

2. **Հաղորդակցության/ Դասընթացների մասնագետ,** որ պետք է ունենա ժուռնալիստիկայի, հանրային կապերի կամ համապատասխան այլ բնագավառի համալսարանական կրթություն, նվազագույնը 3 տարվա մասնագիտական փորձ՝ ցանկալի է միջազգային ծրագրերում, միջանձնային եւ կազմակերպչական գերազանց հմտություններ, ինչպես խմբի հետ, այնպես էլ անկախ աշխատելու կարողություն, հայերեն եւ անգլերեն լեզուների (բանավոր եւ գրավոր) գերազանց հմտություն, ինչպես նաեւ համակարգչային գերազանց իմացություն:

3. **Ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի մասնագետ (կես կամ մեկ դրույք),** որ պետք է ունենա տեխնիկական կամ համապատասխան բնագավառի համալսարանական կրթություն, նվազագույնը 5 տարվա աշխատանքային փորձ մակերեւութային ջրերի չափումների եւ վերլուծությունների բնագավառում: Անգլերեն լեզվի բանավոր եւ գրավոր հաղորդակցության հմտությունը ցանկալի է:

4. **Ստորգետնյա ջրերի մոնիթորինգի մասնագետ (կես կամ մեկ դրույք),** որ պետք է ունենա ջրաերկրաբանության կամ համապատասխան ոլորտի համալսարանական կրթություն, նվազագույնը 10 տարվա փորձ ստորգետնյա ջրերի կառավարման, պահպանության եւ մոնիթորինգի բնագավառում: Անգլերեն լեզվի բանավոր եւ գրավոր հաղորդակցման հմտությունը ցանկալի է:

5. **Գետավազանային պլանավորման/ Ջրային ռեսուրսների համապարփակ կառավարման մասնագետ,** որ պետք է ունենա համալսարանական տեխնիկական կամ համարժեք այլ կրթություն եւ նվազագույնը 5 տարվա աշխատանքային փորձ բնական ռեսուրսների կառավարման, տնտեսական զարգացման պլանավորման, ջրային ռեսուրսների կառավարման կամ համապատասխան այլ բնագավառում: Թեկնածուն պետք է ունենա անգլերեն լեզվով հաղորդակցվելու հմտություն: Գետավազանների թվային մոդելավորման փորձը կդիտվի որպես առավելություն:

6. **Տվյալների բազայի ծրագրավորող (կես դրույք),** որ պետք է ունենա համակարգչային գիտությունների, կիրառական մաթեմատիկայի կամ համապատասխան այլ բնագավառի համլսարանական կրթություն եւ Microsoft Access ծրագրով աշխատելու նվազագույնը 5 տարվա փորձ:

Դիմելու կարգը.

Խնդրում ենք ուղարկել Ձեր ինքնակենսագրականը (անգլերեն լեզվով) ուղեկցող նամակի հետ միասին
Ջրային ռեսուրսների կառավարման ծրագիր՝ Անի Չիբուխչյանին, հետեւյալ էլ. փոստով՝
Ani.Chibukhchyan@paconsulting.am կամ ֆաքսով՝ 58 60 13, մինչեւ հոկտեմբերի 21-ը:

LYCOS
meet you there

TITLE: Developer (m/f) ID No. 4
START DATE/ TIME: as soon as possible
DURATION: Permanent
LOCATION: Yerevan, Armenia

JOB DESCRIPTION: We are looking for motivated technical persons to take over a new position as a Developer. You will belong to a young and dynamic team working with the advertising system and its existing interfaces. You will work on very different projects like customisation of the system, building of complex new interfaces, further development of our reporting tools. During these projects you will also work together with your colleagues in different European countries.

Do you have fun by solving technical problems? Are you able to handle multiple priorities and to approach the issues analytically? Would you like to lead projects and work together with very international teams?

If yes, then you are definitely the right person for this job and we are looking for your application!

JOB RESPONSIBILITIES:

- First of all you will have to learn and understand the AdServing technology (DART Enterprise) and its functionality. You should then understand the surrounding systems and the system architecture as it maps to our business needs.
- You will become an expert in customising and integrating the AdServer software. You will be our expert regarding the architecture and functionality of our AdServer system and will have an excellent understanding of its technical capabilities.
- You will also support the other teams working with the AdServing technology and be their main technical contact for maintenance and new requirements.

REQUIRED QUALIFICATIONS:

- University degree in computer science or a similar education needed
- ASP, VBScript, SQL, MS SQL server are a must.
- PHP, HTML, JavaScript and CSS are a must
- Knowledge in Apache module and in Linux environments would be needed
- Experience in high load systems is a nice to have
- Very good knowledge of written and spoken English
- Pro-active, calm, thorough personality
- Analytically strong, excellent organisational skills
- Be curious, strong understanding of the existing systems

REMUNERATION/ SALARY: Attractive

APPLICATION PROCEDURE: Please send us your CV in English as well as an Application letter answering the 2 questions below to info@lycos-europe.am and state the profile No.4 / AdTech.

Question 1: Please let us know, why you are the right person fulfilling the specific technical demands?

Question 2: Describe the last programming project you have worked on in detail (give us examples). What were your tasks and how did you deliver them?

OPENING DATE: 1st October 2005

APPLICATION DEADLINE: 16th October 2005

Կորել է

ՀՀ արդարադատության նախարարի 15.06.1999 թ. թիվ 353 հրամանով գրանցված «Այրում» հիմնադրամի թիվ 15 վկայականը: Համարել անվավեր

www.azg.am

REQUEST FOR QUOTATIONS

UN DP Armenia

Dear Sir/Madam,

Subject: Procurement of elevator for EMA Training Center

We hereby solicit your quotations for the following activities:

Delivery and installation of elevator for EMA Training Center in Yerevan

Interested Bidders may obtain further information at the following address:

Name of Office:	UNDP Armenia Country Office
Address of the office:	14 Petros Adamyan street, Yerevan, Armenia
Telephone & Fax:	+ 374 10 56 60 73 ext 126
Contact Person:	Mr. Levon Hovsepyan, Procurement Associate

Quotations must be delivered to the office above on or before 15:00, October 19, 2005. Late quotations shall be rejected.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ կողմից հայտարարված գազի վթարային ավտոմեքենաների մատակարարման մրցույթի

«Հայռուսգազարդ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը 2005 թ. ընթացքում նախատեսում է ձեռք բերել թվով 21 հատ գազի վթարային ավտոմեքենաներ:

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ Գնումների կենտրոնական հանձնաժողովը հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու գազի վթարային ավտոմեքենաների մատակարարման ARG-05-11 մրցույթին, որը տեղի կունենա 2005 թ. հոկտեմբերի 10-ից մինչեւ 2005 թ. նոյեմբերի 29-ը:

Մրցույթում հաղթող կճանաչվի այն մասնակիցը, որի մրցութային առաջարկը կբավարարի առաջադրվող պահանջները եւ կառաջարկի ապրանքի նվազագույն գինը:

Մրցույթին մասնակցության հրավերը կարելի է ստանալ «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ վարչական շենքում (Հայաստանի Հանրապետություն, 375091, ք. Երեւան, Թբիլիսյան խճուղի 43, հեռ./ֆաքս (37410) 294-888, 294-783):

Մրցույթի մասնակցության հայտերը պետք է ներկայացնել ռուսերեն լեզվով «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ, մինչեւ 2005 թ. նոյեմբերի 29-ը, ժամը 11:00 (տեղական ժամանակով) (Հայաստանի Հանրապետություն, 375091, ք. Երեւան, Թբիլիսյան խճուղի 43, 4 հարկ Տեխնիկական վարչություն, հեռ./ֆաքս (37410) 294-888, 294-783):

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о тендере на поставку аварийных газовых машин, объявляемом ЗАО "АрмРосгазпром"

Закрытое Акционерное Общество "АрмРосгазпром" предусматривает в течение 2005г. приобрести аварийные газовые машины количеством 21 шт..

Центральная Комиссия по закупкам ЗАО "АрмРосгазпром" приглашает Вас на участие в тендере ARG-05-11 на поставку аварийных газовых машин, который состоится с 10 октября 2005г. по 29 ноября 2005г.

Победителем будет признан участник, представивший конкурсное предложение, удовлетворяющий требованиям тендера и имеющий наименьшую стоимость.

Приглашения на участие в тендерах можно получить в центральном офисе ЗАО "АрмРосгазпром" (Республика Армения, 375091, г. Ереван, Тбилисское шоссе 43. тел. телефон/факс: (374 10) 294-888, 294-783).

Заявки на участие в тендере нужно представить на русском языке в ЗАО "АрмРосгазпром" (Республика Армения, 375091, г. Ереван, Тбилисское шоссе 43. 4 этаж Техническое управление, тел. тел./факс: (374 10) 294-888, 294-783) не позднее 11:00 (местное время) 29 ноября 2005 г.

Բանկային վերահսկողության Բազելյան հանձնաժողովի տարածաշրջանային խմբի XVI կոնֆերանսը Հայաստանում

Հոկտեմբերի 12-14-ը Հայաստանում տեղի է ունենալու բանկային վերահսկողության Բազելյան հանձնաժողովի Անդրկովկասյան, Կենտրոնական Ասիայի եւ Ռուսաստանի Դաշնության երկրների տարածաշրջանային խմբի (Ադրբեջան, Հայաստան, Վրաստան, Ղազախստան, Ղրղզստան, Ռուսաստանի Դաշնություն, Տաջիկստան, Ուզբեկստան) XVI-րդ կոնֆերանսը (ինտերնետային կայքէջի հասցեն՝ www.targ.am):

Կոնֆերանսին մասնակցելու են բանկային վերահսկողության Բազելյան հանձնաժողովի եւ ԱՄՀ ներկայացուցիչները, Հայաստանի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Ղրղզստանի, Ռուսաստանի Դաշնության, Տաջիկստանի, Ուզբեկստանի բանկային վերահսկողության եւ բանկային մեթոդաբանության ստորաբաժանումների ղեկավարները, ինչպես նաեւ Բելառուսի, Լիտվայի, Ուկրաինայի, Նիդեռլանդների, Հունգարիայի վերահսկողական մարմինների ներկայացուցիչները:

Կոնֆերանսին քննարկվելու են բանկային վերահսկողության եւ կարգավորման արդիական խնդիրները. մասնավորապես՝ բանկերում կորպորատիվ կառավարման կարգավորման, բանկային ոլորտում կոնսոլիդացված վերահսկողության, ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության եւ կապիտալի համարժեքության վերաբերյալ Բազելյան հանձնաժողովի 2-րդ համաձայնագրի ներդրման հարցերը:

Կապիտալի համարժեքության վերաբերյալ Բազելյան հանձնաժողովի 2-րդ համաձայնագրի ներդրումը ենթադրում է ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության զարգացում, վաղ արձագանքման մեխանիզմների կատարելագործում եւ ռիսկերի կառավարման մոդելների ներդրում: Այս առումով իրենց փորձով մասնակիցների հետ կկիսվեն Լիտվայի կենտրոնական բանկի, Ուկրաինայի ազգային բանկի եւ այլ կենտրոնական բանկերի ներկայացուցիչները: Նիդեռլանդների բանկի ներկայացուցիչը կներկայացնի միասնական վերահսկողության մարմնի ստեղծման փորձը: Անդրկովկասյան, Կենտրոնական Ասիայի եւ Ռուսաստանի Դաշնության երկրների տարածաշրջանային խմբի եւ Բազելյան հանձնաժողովի միջեւ հարաբերությունների ամրապնդմանը նվիրված կլոր սեղանի ժամանակ Հունգարիայի ֆինանսական վերահսկողական գործակալության ներկայացուցիչը կներկայացնի Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների տարածաշրջանային խմբի աշխատանքային փորձը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 11.10.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատանը: